

RÉTSÁG VÁROS
INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI
STRATÉGIÁJA
és
ELŐZETES AKCIÓTERÜLETI TERVE

2007-2013

végleges, elfogadott verzió

Megbízó: Rétság Város Önkormányzata
Kivitelező: Nagy-ferenczi Kft.
Hatvani Területfejlesztési Iroda Kft.

2008. június

ALÁÍRÓLAP

RÉTSÁG VÁROS

INTEGRÁLT VÁROSFELJESZTÉSI STRATÉGIÁJA

és

ELŐZETES AKCIÓTERÜLETI TERVE

Aláíró:

.....
Mezőfi Zoltán
polgármester

Az anti-szegregációs tervet jóváhagyta:

.....
Kis Tibor
anti-szegregációs szakértő

Rétság, 2008. június 12.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	4
1.1. Vezetői összefoglaló	5
1.2 Módszertan és előzmények ismertetése	7
2. Helyzetelemzés	8
2.1 Rétság szerepének meghatározása a településhálózatban	8
2.2 Helyzetértékelés	13
2.3 A város területi megközelítésű elemzése	22
3 Stratégia	29
3.1 Jövőkép kijelölése, fejlesztési célok	29
3.2 Célhierarchia kiépítése	42
4 Előzetes Akcióterületi Terv	51
4.1 Illeszkedés az Integrált Városfejlesztési Stratégiához	51
4.2 A településfejlesztési akcióterület kijelölése, jogosultság igazolása	51
4.3 Helyzetelemzés	55
4.4 Fejlesztési célok és beavatkozások	58
4.5 Pénzügyi terv	70
5 Antiszegregációs terv	76
5.1 Szegregációs szempontból veszélyeztetett területek	77
5.2 A roma népesség helyzete a városban	87
5.3 Problémák feltárása	88
5.4 Anti-szegregációs program	89
6 A stratégia megvalósíthatóságának eszközei	95
6.1 Önkormányzati eszközök	95
6.2 Partnerség	96
6.3 Szervezeti elvárások, menedzsment	98
6.4 A stratégia megvalósulásának monitoringja	99
Mellékletek	100

1. Bevezetés

Az Európai Bizottság kezdeményezésével és egyetértésben a 2007-2013 közötti támogatási periódus alatt a tagországokban a Lipcsei Charta és a Területi Agenda (2007. május) irányelvei szerint kiemelt hangsúlyt kap a területfejlesztés, azon belül a fenntartható városfejlesztés és a városi dimenzió kezelése, valamint a vidéki területek támogatása és a földrajzi vagy természeti okokból hátrányokkal küzdő térségek problémáinak kezelése.

A 2007-2013-as időszakban minden régió önálló regionális operatív programmal rendelkezik, ezekben jelenik meg a város rehabilitáció, melynek irányai alapvetően azonosak minden régióban. Ennek nyomán az Észak-Magyarországi Regionális Operatív Program keretében pályázati felhívás jelent meg funkcióbővítő város rehabilitációs akciók végrehajtásának támogatására. A város rehabilitációs akciót integrált városfejlesztési stratégiára alapozva kell megvalósítani, emellett a program által érintett központokra akcióterületi terveket is ki kell dolgozni.

Az elkészített Rétság város Integrált Városfejlesztési Stratégiája összhangban a Lipcsei Charta és a Területi Agenda irányelveivel középtávra (7-8 évre) szóló dokumentum. A helyzetértékelésre alapozó fejlesztési célok és irányok meghatározásán túl megvalósítási elemeket is magában foglal. Ilyenek például a forráskoordináció, ingatlangazdálkodási terv, amelyek nemcsak a város szándékain múlnak, hanem az adott piaci környezeten és a város számára elérhető támogatási, pályázati források által kínált lehetőségeken is.

A városi akcióterületek kiválasztása és a fejlesztések megfogalmazása a helyi szereplők (hatóságok, önkormányzat, gazdasági-társadalmi partnerek) bevonásával történt, a koncentráció elvének alkalmazásával.

1.1. Vezetői összefoglaló

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia alapvető célja a fenntartható városfejlesztés kereteinek meghatározása, amely az élhető és vonzó környezet biztosítását jelenti. Az élhető város megteremtésének fontos eszköze az integrált környezeti tervezés, a funkcióvesztett területek revitalizálása, a válságterek rehabilitációja, a zöldterületek védelme és lehetőség szerinti növelése.

Rétság és a környező települések együttműködésének és funkciómegosztásának erősítése a fő cél, melynek megvalósulását szolgálja a város térszervező erejének erősítése.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia célja:

- stratégiai szemlélet alapú városfejlesztés támogatása
- fejlesztendő városi akcióterületek kijelölése
- a fejlesztési területek összhangjának megteremtése
- városfejlesztés menedzsment rendszerének kialakítása

A fejlesztések integráltságát biztosítja, hogy többféle fejlesztési tevékenységet hangol össze és a közérdekű fejlesztések összhangban vannak a helyi lakosság igényeivel és ösztönözik a magántőke beruházásait.

A helyzetelemzés alapján javasolható közép távú stratégia:

- ***Élhető, emberléptékű, komfortos kisvárosi környezet***
- ***Egészségügyi, oktatási, közigazgatási kistréségi központ***
- ***Energiatakarékos, fenntartható, tiszta városi környezet***
- ***Dinamikusan fejlődő vállalkozási környezet***

A tematikus célok megvalósítása során az alábbi szempontokat kívánjuk érvényesíteni:

- A fejlesztések megvalósítása innovációra fogékony környezetben történjen
- A rendelkezésre álló erőforrások mellett csak a legnagyobb hozzáadott értékkel bíró fejlesztési programok valósuljanak meg
- Városrészek céljainak megvalósítása összehangolt módon történjen a redundancia elkerülése érdekében
- Ne alakuljon ki a város területén szegregációs gócpont

1. táblázat A fejlesztések területi lehatárolása

	<i>A fejlesztés célja</i>	<i>Helye</i>
1.	Parképítés és felújítás	2651 Rétság, hrsz.: 412/20, 424, 491, 229/1, 379
2.	A művelődési ház felújítása	2651 Rétság Rákóczi út 26. (hrsz.: 418)
3.	Autóbusz pályaudvar építése a Kossuth utcai belsőségben	Hrsz.: 196/1-3, 198/3, 198/16, 199, 200, 201, 202/5, 202/6, 203/3, 207/1-4, 208/1, 208/2, 209/2, 211
4.	Útburkolatok felújítása, járdaépítés, vízelvezetés, parkolók felújítása	2651 Rétság, hrsz.: 183, 229/1, 412/20, 491, 195/9, 198/16
5.	Infrastruktúra felújítás a volt honvédségi laktanya területén	2651 Rétság belterület hrsz.: 356/26
6.	A polgármesteri hivatal felújítása	2651 Rétság, Rákóczi út 20., hrsz.: 415/1, 415/2
7.	Konyha és étkeзде kialakítása	2651 Rétság, Mikszáth u. hrsz.: 134/4
8.	Római katolikus templom felújítása	2651 Rétság, József A. u. 2. hrsz.: 380
9.	Evangélikus Imaház felújítás	2651 Rétság, Rákóczi u. 7. hrsz.: 290
10.	Cukrász üzem és cukrászdafejlesztés	2651 Rétság, Nagyparkoló tér 1., hrsz.: 412/19, 412/16
11.	Rákóczi úti iskola felújítása	2651 Rétság, Rákóczi út 30. hrsz.: 424
	<i>Az akcióterületen kívüli fejlesztés célja</i>	<i>Helye</i>
1.	A város Északi részén lévő lakóterület	2651 Rétság, hrsz.: 0148/1, 0148/3, 0148/4, 0148/5
2.	Déli gazdasági terület	2651 Rétság, hrsz.: 305, 306, 307, 308, 309, /1 - 8, 310/1 - 5, 311
3.	Sportpálya revitalizációja (volt laktanya melletti terület)	2651 Rétság, hrsz.: 356/24
4.	„Sportpálya” rendeltetés megváltoztatása a város Déli területén – lakóterületi fejlesztés	2651 Rétság, hrsz.: 036/2, 036/20, 036/22, 295, 296 hrsz.
5.	Szabadidő – rekreáció területe	2651 Rétság, hrsz.: 144, 145, 146, 40/1, 40/2
6.	Autóbusz megállóhelyek a település északi részén	2651 Rétság, hrsz.: 520, 13/1
7.	Temető urnahelyek kiépítése	2651 Rétság, hrsz.: 0567
8.	Mindszenty József hercegprímás érsek, bíboros emlékhely kialakítása – volt laktanya területén	2651 Rétság, hrsz.: 356/39
9.	Korányi utca összekötése a Madách utcával	2651 Rétság, Korányi és a Madách utca

1.2 Módszertan és előzmények ismertetése

Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Területfejlesztési és Építésügyi Szakállamtitkársága 2007. október 5.-én kézikönyvet adott ki az IVS készítéséhez. A városfejlesztési kézikönyvben foglaltak felhasználásával, valamint helyi egyeztető fórum megállapításainak figyelembe vételével készült el Rétság 2007-2013 közti időszakra szóló integrált stratégiai dokumentuma és előzetes akcióterületi terve.

A stratégia készítésénél az alábbi alapelveket követtük:

1. kérdőíves felmérés előzi meg (lakossági)
2. társadalmi egyeztetés során a partnerség és a nyilvánosság biztosítása (lakossági, civil, vállalkozói)
3. integrált, komplex (szakterületeket integráló) dokumentum készül
4. hosszú távú, gazdasági alapú fejlesztéseket tartalmaz
5. 7-8 évre vonatkozó stratégiai irányokat jelöl ki, ezen kívül 3-4 éves operatív programot tartalmaz
6. Lipcsei chartával és a Lisszaboni stratégiával összhangban legyen és ötvözze a hazai és Uniós irányelveket, szakpolitikákat
7. fenntarthatóság elve még fontosabb (kapacitástervezés – gazdasági, társadalmi és ökológiai szinten is)
8. az önkormányzat globális felelősségvállalásán alapul (gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás, helyi szolgáltatások – menedzselni is kell a várost, gazdának kell lenni a városnak önmagán túlnyúló szerepe miatt)
9. egyéb forrásokat is be kell vonni:
  1. állami források
  2. gazdasági szféra forrásai
  3. egyéb, nem fejlesztési jellegű források
10. forgatókönyvet kell készíteni a társadalmasításra

2. Helyzetelemzés

2.1 Rétság szerepének meghatározása a településhálózatban

2.1.1 Rétság térszerkezeti sajátosságai

A kistérség közigazgatási központja Rétság város. Korábban járási székhely volt, városi rangját 1989-ben kapta, akkor még – a később önállóvá lett – Bánk és Tolmács településekkel együtt.

Rétság földrajzi adottságai meghatározzák alapvető stratégiai szempontjait. A város országos jellegű térszerkezeti helyzetét és annak változási tendenciáit elsősorban befolyásolja, hogy a Budapesttől Szlovákiába vezető 2-es számú főútvonal (E77) áthalad a kisvároson, közel fekszik a M3-es autópályához.

A Börzsöny és Cserhát közé ékelődött település az első, amelyben a Vác felől érkező utas felkapaszkodván a szerpentin, megpihenhet. A történelmi időkben ez alapozta meg Rétság életben maradását, fejlődését, Pusztaszántó beolvasztását. A település a korábbi időszakokban is mindvégig közlekedési csomópont volt, így például annak létezésig a postakocsi szolgálat egyik fő állomása volt.

Rétság és térségének meghatározó országos jellegűnek tekinthető sajátossága, hogy része az Észak-magyarországi Régióknak, Vág-Duna-Ipoly Regionális Társulásnak, a Dunakanyar Térségi Fejlesztési Tanácsnak és a Rétsági kistérségnek. A Rétsági kistérség Nógrád megye nyugati szélén helyezkedik el, nyugaton Pest megyével határos.

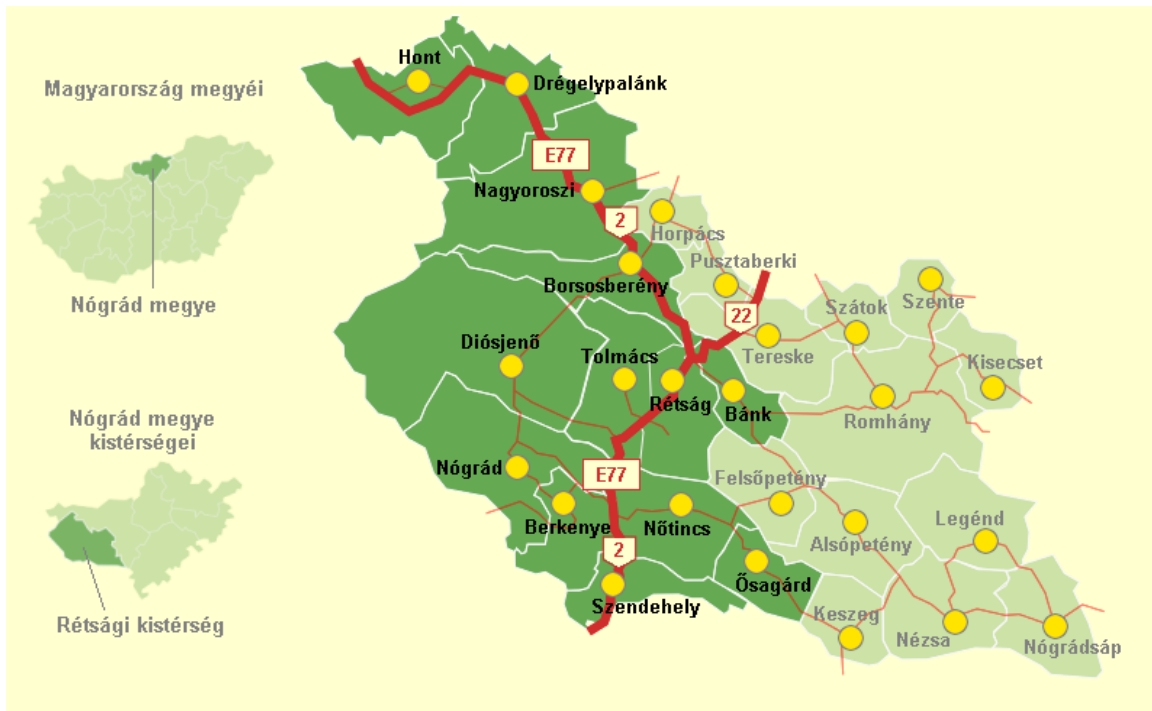
A Rétsági kistérség Nógrád megye délnyugati részén található, területe 435 km². A Rétsági kistérséget 25 település alkotja, melyek közül egyedül a 3013 fős Rétság rendelkezik városi ranggal. A korábbi néhány száz fős falu napjainkra 3013 főt számláló kistérségi központtá fejlődött. A kistérségnek 25 599 fő lakosa van.

A makroregionális kapcsolatok tekintetében az Észak-magyarországon lehatárolt statisztikai-tervezési régió funkcionális nagyvárosi központjaihoz (Balassagyarmat, Salgótarján, Hatvan, Gyöngyös, Eger, Miskolc) képest viszonylag periférikus a helyzete. Földrajzi helyzetéből adódóan jóval élénkebbek a Közép-magyarországi régió Váci és Szobi kistérségekkel fenntartott kapcsolatai.

Mezoregionális szinten a város legelőnyösebb topográfiai pozíciója a Balassagyarmat – Vác – Budapest közötti erővonal, mely a kapcsolatok szempontjából legkedvezőbbnek Vác irányában tűnik.

1. térkép Rétság térszerkezeti elhelyezkedése

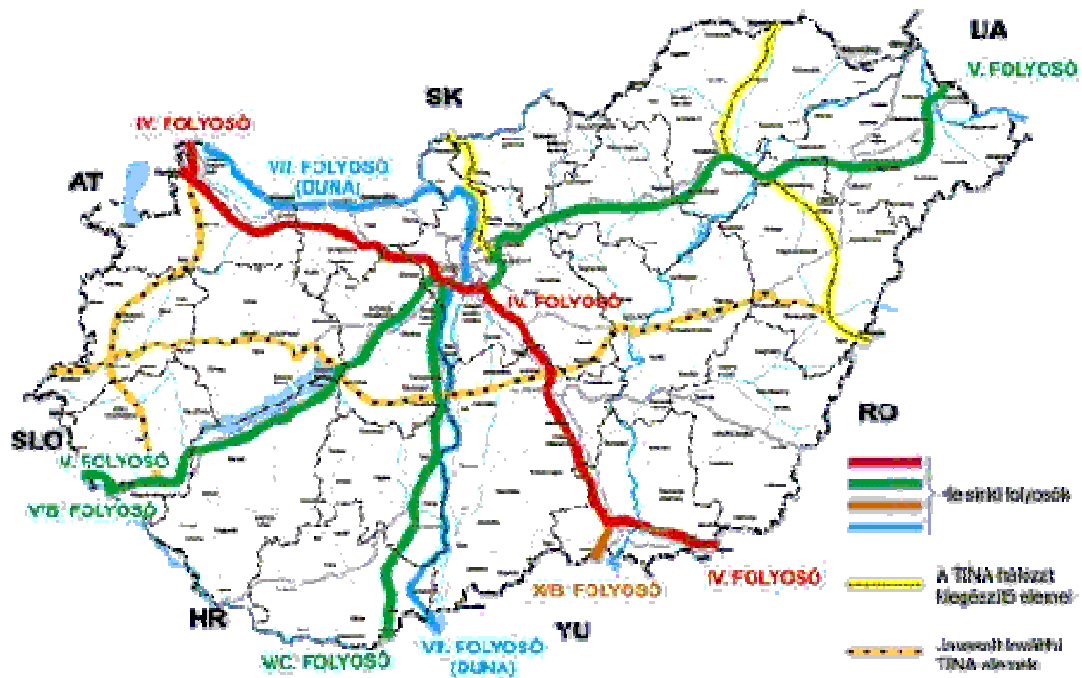

Mikroszinten a város térszerkezetét erőteljesen befolyásolja Vác, Budapest és Balassagyarmat közelsége.

Az Észak-magyarországi Régió Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyéket foglalja magában. Kiterjedése kelet-nyugati irányban hosszan elnyúló. A régió Szlovákiával határos északon. A régió déli irányban az Észak-alföldi Régióval, míg nyugati irányban a Közép-magyarországi Régióval szomszédos.

Az 1997 júniusában meghatározott “Helsinki folyosók” közül – melyek fejlesztésére az EU különös hangsúlyt fektet – három is érinti a régiót. Ebből következően a régió Nyugat-Európa és Délkelet-Európa között komoly tranzitszerepet tölthet be.

2. térkép A Magyarországon átvezető "Helsinki folyosók"

2.1.2 Rétság kistérségi szintű feladatellátása

Rétságán járóbeteg szakellátás működik, a kórházi ellátást a salgótarjáni, balassagyarmati és a váci kórházakban vehetnek igénybe a betegek. Házi orvosi és házi gyermekorvosi praxis, mentőszolgálat és 1 gyógyszertár működik a városban.

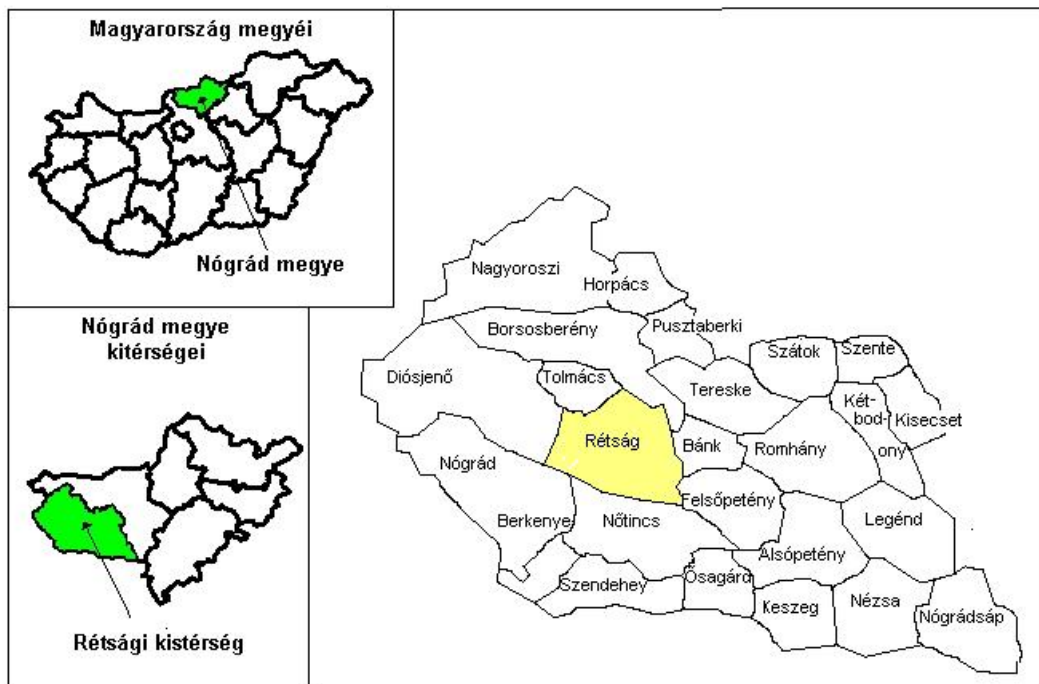
Rétság Bánk és Tolmács községgel együtt iskolatársulást hozott létre. A városban működő 100 férőhelyes óvoda nem társulási formában működik.

A polgármesteri hivatal épületében kistérségi szintű feladatok ellátását végző gyámhivatal, építésügy, okmányiroda, földhivatal működik. A városban önkormányzati tűzoltóság lát el szolgálatot.

2.1.3 Rétság vonzáskörzetének bemutatása

A 25 település alkotta 435 km² területű, 0,057 település/km² településsűrűségű, 25 599 fős, 59 fő/km² népsűrűségű kistérségben az egy településre jutó átlagos lakónépesség száma 1029 fő volt. A lakónépesség csaknem teljes egészében településeken él, az össznépesség csupán 1,17 %-a él külterületen.

3. térkép Rétsági kistérség települései

A munkavállalási korú népesség (15-60 év) a lakónépesség 64,5 %-át teszi ki, ami a régióban az egyik legmagasabb arány. A gazdaságilag aktív népességben belül, a nyilvántartott álláskereső aránya 2006. végén 10,2 % (1084 fő). A tartósan (több, mint 1 éve) regisztrált munkanélküliek száma 263 fő.

A Rétsági kistérség társadalmi-gazdasági jellege alapján a felzárkózó kategóriába tartozik. A 2007. évi CVII. törvénnyel módosított 2004. évi CVII. törvény alapján nem tartozik a hátrányos és leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé.

A Rétsági kistérség ma Nógrád megye egyik legdinamikusabban fejlődő területe, annak ellenére, hogy a rendszerváltozást követő években itt is gazdasági összeomlás következett be. Az 1970-es években a vidéki ipartelepítési hullám nyomán létrehozott leányvállalatok, üzemek a 90-es évek elejére-közepére tönkrementek, több ezer munkahely szűnt meg. Tetézte a bajt, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezetek is nagyrészt felszámolásra kerültek. Rétság város vezetése a 90-es évek közepén felismerte, hogy elsődleges feladata a munkahelyteremtés, a helyi és térségi foglalkoztatás javítása, a működő tőke idevonzása, új beruházások elindítása. Zöldmezős beruházással négy év alatt 1.200 munkahely létesült. Az itt megtelepedők között találhatóak elektronikai alkatrészek, bőr ülőgarnitúrák gyártásával, nedvszívó-légáteresztő anyagok forgalmazásával, valamint irodai és számítástechnikai alkatrészek előállításával foglalkozó cégek.

Rétság mellett decentrumként figyelembe vehető települések Romhány és Nagyoroszi. Mindkét települést lakosság száma, intézményhálózata, gazdasági potenciálja és közlekedési adottsága predesztinálja erre a szerepre.

A kistérség más településein (pl. Nagyorosziban, Tolmácson, Romhányban) is történtek beruházások, amelyek jelentős számú korszerű munkahelyet teremtettek. E folyamatok eredményeként bővült a kisvállalkozások köre, elsősorban a kereskedelem és a szolgáltatások területén.

2.1.4 Rétság dinamikai jellemzése, funkciója, a városhierarchiában betöltött szerepe

A terület arculatát a Cserhát dombjai, a Naszály és a Börzsöny határozzák meg. A falvakban számos helytörténeti kiállítás található, a térség a palóc, szlovák, sváb etnikum révén hagyományokban gazdag, napjainkban ezeket a hagyományokat próbálják feléleszteni. A történelmi múlt iránt érdeklődők megtekinthetik Nógrád és Drégely várát, számos településen találnak csatahelyeket (Diósjenő, Romhány, Rétság), igényes helytörténeti kiállításokat, honismereti házakat, emlékszobákat (Bánk, Horpács, Berkenye, Nógrád, Szendehely, Alsópetény). Az irodalmi emlékhelyként ismert Horpácson, a Mikszáth-kúriában megtekinthető a Szklabonyán született palóc író bútoraival, használati tárgyaival, életútját és munkásságát bemutató dokumentumokkal berendezett múzeum. A környék csaknem valamennyi településén található építészeti szempontból komoly értéket képviselő uradalmi kastély és kúria (hasznosításuk nem mindenhol az épület rangjának megfelelő). Számos látogatót vonzanak külföldről is a középkori, valamint a 18. századi barokk egyházi műemlékek, melyek közül legértékesebbek a tereskei, az alsópetényi és a nógrádsápi templomok.

Nógrád megyében elsőként Rétságon kezdődött meg a „zöldmezős” ipartelepítésre alkalmas terület előkészítése, így a megye iparszerkezetében történt változások az elmúlt tíz évben a Rétsági kistérséget érintették a legkedvezőbben. Multinacionális cégek sora létesített üzemet Rétságon, Romhányban ismét erős a kerámiaipar, Nagyorosziban a lakókocsigyártás fejlődik és az új tulajdonosnak köszönhetően a Felsőpetényi Agyag- és Ásványbánya is stabilizálta helyzetét.

A kistérségben a Börzsöny-Naszály vidéke természetföldrajzi adottságai, talajviszonyai, klimatikus tényezői alapján kiemelten alkalmas bogyósgyümölcs, továbbá csonthéjas gyümölcsök és alma termesztésére. A gyümölcs feldolgozására, tárolására hűtőházak létesültek.

Közigazgatásilag az Észak-Magyarországi régióba tartozik, gazdasági kapcsolatrendszerében meghatározó, hogy a főváros külső agglomerációs gyűrűje érinti, így erőteljesen érvényesül Budapest, illetve a Központi régió hatása. A térség viszonylag ritkán lakott, a települések szétszórta helyezkednek el, a falvak lakossága nagyrészt 1000 fő körüli. Rétság városi rangjával egyedüli a kistérségben, ennek megfelelően lát el a kistérségben közigazgatási feladatokat.

Az önkormányzat előtt jelentős feladatok állnak, elsősorban a humán infrastruktúra területén, a volt honvédségi ingatlanok hasznosításában, a belső úthálózat felújításában. Állami feladat a főközlekedési útnak a várost elkerülő szakaszának a megépítése.

2.2 Helyzetértékelés

2.2.1 Környezet

Rétság a Börzsöny és a Cserhát között, a Nógrádi-medence lankákkal tarkított völgyében terül el. A környező települések közlekedési, kereskedelmi, igazgatási, valamint kulturális és egészségügyi központja. A városon átfolyó patak medrére merőlegesen vezet Szlovákia irányába a 2-es (E77) számú főközlekedési út.

Nevezetességei között a Kovács-kúria, valamint a szlovák kisebbség múltját bemutató kiállítás, a XVII. Századi evangélikus harangláb és a római katolikus templom említésre méltó.

Rétság déli határában lévő Pusztaszántó napjainkban közigazgatásilag a városhoz tartozik. A XIX. század első felében a Kovács-család épített itt úrilakot. A műemlék kúriát napjainkra szépen helyreállították.

Barokk stílusú, egyhajós római katolikus templomát 1729-ben Szent András tiszteletére szentelték fel. A település földrajzi elhelyezkedése és jó közlekedési kapcsolatai révén remek kiindulópont a környék nevezetességeinek csillagtúraszerű felkereséséhez.

Vadregényes turistautak indulnak innen a Börzsönybe és a Cserhátba. S néhány kilométerre van a városhoz a Bánki-tó, ahol strandolni, sportolni és horgászni egyaránt lehet.

2.2.2 Társadalom

Rétság város területe 1978 hektár, azaz 19,78 km², ami a megye területének mindössze 0,77 %-a. A térség demográfiai mutatói közül a népesség alakulását, a természetes szaporodást, a vándorlási különbözetet a korösszetétel fontosabb elemeit mutatjuk be, továbbá ahol lehetséges, összevetjük a kistérségi és a megyei adatokkal.

2. táblázat Rétság város főbb adatai

Vizsgált terület	Rétság	Rétsági kistérség
Lakónépesség száma	3 015	25 929
Állandó népesség száma	3 023	25 599
Állandó népességből a 0-14 évesek száma	455	3 779
Állandó népességből a 15-59 évesek száma	2 099	16 479
Állandó népességből a 60-X évesek száma	421	5 341
Belföldi odavándorlás, 2006	150	1 458
Belföldi elvándorlás, 2006	153	1 334
Vándorlási különbözet, 2006	-3	124

Forrás: KSH

Népesség

A város lakónépessége 2006-ban 3015 fő volt, állandó népessége pedig 3 023 fő volt, ami Nógrád megye lakosságának 1,36 %-át teszi ki.

Népsűrűség

Rétság város területe 19,78 km². A település népsűrűsége 2006-ban 152 fő/km², ami jóval magasabb a kistérség egészére vonatkozó 59,6 fő/km² adattól, és a Nógrád megye egészére 86,5 fő/km² értéktől is jóval magasabb.

Korösszetétel

Korösszetétel tekintetében azonban kedvezőtlen tendenciaként tapasztalható a 0-15 éves korú lakosság számának csökkenése, 2001-ben 2643 fő volt, 2006-ban viszont már csak 2554 fő volt. Ezzel szemben ugyanis a lakosságon belül nőtt a 59 évnél idősebbek aránya. 2001-ben létszámuk 375 fő volt, addig 2006-ban már 421 főre nőtt.

Természetes szaporodás

Természetes szaporodás, illetve fogyás mértéke 1980-1989 között 122 fő volt, tehát többen születtek, mint haltak meg. Ugyanez ez a mutató 1990-2001 között már csak 88 fő volt. Látható tehát, hogy ezen a téren kedvezőtlen tendencia érvényesül.

Vándorlási különbözet

A vándorlási különbözet tekintetében szintén kedvezőtlen képet mutat a statisztika az belföldi odavándorlások száma 2006-ban 150 fő, a belföldi elvándorlásoké pedig 153 fő volt, melynek különbözete -3 fő volt. A kistérségi hasonló adatokhoz viszonyítva megállapítható, hogy kedvezőtlenebbül alakultak a számadatok a hasonló időszakban. A Rétsági kistérségben a belföldi odavándorlások száma 2006-ban 1458 fő, a belföldi elvándorlásoké 1334 fő volt, melynek különbözete 124 fő volt.

A gazdaságilag aktív illetve gazdaságilag nem aktív lakosság aránya

Rétság lakosságának 67%-a sorolható a gazdaságilag aktív korúak közé, ami a megyei szinttel megegyező arány, ez pozitív lehetőséket hordozhatna magában, azonban a Rétsági kistérségben az aktív korú népességből 8363 főnek volt 2006-ban munkaviszonya, ami 42,1 %-os foglalkoztatási rátát jelent, így ez az arány rosszabb a megyei 50,3 %-os átlagnál.

A gazdaságilag aktív felnőtt lakosságra vonatkozó munkanélküliségi mutatók

A regisztrált munkanélküliek száma a kistérségben 2002 és 2004 között növekedett, majd 2005-re csökkent. A munkanélküliségi ráta, a regisztrált munkanélküliek aránya az aktív korú népességben, % ami megyei átlagnál (11,9%) jóval magasabb értéket mutat. A kistérségben 10% alatti értékkel nem találkozhatunk.

A Rétságban élő lakosok közül 2006-ban 157-en voltak regisztrált munkanélküliek, melyből 68-an 180 napon túl regisztráltak voltak. Ez az aktív korú lakosok 7,8 %-a illetve a 3,3 %-a volt. Rétság mégis az itt található települések között e tekintetben viszonylag jó helyen helyezkedik el, az országos szintet nézve, azonban hátrányos helyzetűnek számítható.

2.2.3 Gazdaság

Rétság gazdaságának állapotát a következő szempontok alapján elemezzük: vállalkozások helyzete, ágazati szerkezet, turizmus, helyi gazdaságfejlesztés és információs technológia.

A kistérség fejlettsége és a vállalkozás-sűrűség, illetve a vállalkozói aktivitás mértéke között szoros összefüggés figyelhető meg. Országosan 2005. év végén 1 km²-re 13 vállalkozás, régióban 8, Nógrád megyében 6,5, a kistérségben 4,1 jutott.

Hasonló különbségeket tapasztalunk az 1000 lakosra vetített vállalkozások számát tekintve. Országosan 120, a régióban 80, a megyében 77, a kistérségben 69.

A vállalkozások helyzete

A regisztrált gazdasági szervezetek száma 391 db volt, melyből a regisztrált egyéni és a társas vállalkozások száma 2006-ban Rétságon 353 db volt.

A településen 100 %-ban kiépült infrastruktúrának, valamint a vállalkozások megélénkülésének köszönhetően a környező településekről is vállalnak munkát Rétságon.

Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH)/Társasági adóbevallás kiemelt adatok /2006/ alapján megállapítható, hogy a Rétságon 25 864 109 eFt mérleg főösszeggel működtek a vállalkozások, összesen 653 610 eFt adózás előtti eredményt elérve.

Ágazati szerkezet

Működési területüket tekintve a mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halgazdálkodás nemzetgazdasági ágakban 6 db, a bányászat, feldolgozóipar, villamos energia, gáz-, gőz-, vízellátás nemzetgazdasági ágakban 32 db, az építőipar nemzetgazdasági ágban 25 db, a kereskedelem, javítás nemzetgazdasági ágban 70 db, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban 27 db, a szállítás, raktározás, posta, távközlés nemzetgazdasági ágban 10 db, a pénzügyi közvetítés nemzetgazdasági ágban 6 db, az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás nemzetgazdasági ágban 126 db, az oktatás nemzetgazdasági ágban 17 db, az egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban 9 db, egyéb közösségi, személyi szolgáltatás nemzetgazdasági ágban 25 db vállalkozás tevékenykedett.

A Rétságon működő, székhellyel rendelkező foglalkoztatott létszám és árbevétel szerint legjelentősebb vállalkozások

AFT Európa – Fém Formáló Technológia Kft.
Gibbs-Hungary Die Casting Ipari Termelő Kft.
SPEKTÍVA 2000 Kereskedelmi és Szállítmányozási Kft.
TDK Elektronika Magyarország Kft.
Ten Cate Enbi Gumialkatrész-gyártó Kft.
Tredegar Film Products Termelő és Kereskedelmi Kft.
HI-LEX Hungary Kábelrendszer Gyártó Kft.

Turizmus

A kistérség különösen gazdag az épített és természeti értékekben. A Duna-Ipoly Nemzeti Park részeként, több mint ötezer hektár áll országos védelem alatt.

A 2. számú főközlekedési útnak köszönhetően a városon jelentős az átutazó turisták száma. A megfelelő minőségi igények, programok, marketing tevékenységek biztosításával növelhető volna az eltöltött vendégéjszakák száma, ami a turisztikából származó jövedelmek növekedéséhez vezetne.

Rétságon a nyári időszakban rendszeresen vannak turisztikai szempontból is kiemelkedő rendezvények. Például június első hétvégéjén sorra kerülő szlovák nemzetiségi nap, a július első vasárnapján Pusztaszántón kerül megrendezésre a lovasverseny, vagy az egész napos, több ezer embert vonzó augusztus 20-i, tűzijátékkal záródó rendezvény. Kiemelkedő nemzetközi esemény a Tolmács és Rétság közös repterén minden év júliusában megrendezésre kerülő Ultrakönnyű Repülők Találkozója.

A városban 1 panzió 20 férőhellyel működik kereskedelmi szálláshely kategóriában. A 2006. évi nyilvántartás szerint 59 volt a vendégek száma, akik összesen 563 vendégéjszakát töltöttek itt.

Helyi gazdaságfejlesztés és információs technológia – Ipari Park

A város határában körülbelül 50 hektáros területen működő Rétsági Ipari Parkban a legkorszerűbb ipari technikákat honosították meg a betelepült vállalkozások, mint például a TDK, vagy a vékonyréteg napelemgyártó Heliogrid Kft.

2.2.4 Az oktatás helyzete

Óvoda

Az óvoda alapfeladata az alapító okiratban meghatározott óvodai nevelés, amely a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében folyik. Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

Az óvodai nevelőmunka az óvodai nevelés országos alapprogramjára épülő – a nevelőtestület által elfogadott és a képviselő-testület által jóváhagyott – óvodai nevelési program alapján folyik.

Jelenleg 99 gyermek jár az óvodába, melyből 22 hátrányos helyzetű, 7 pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A róluk való gondoskodás külön jogszabályi előírások szerint történik, azzal a céllal, hogy esélyegyenlőségük teljes körűen biztosított legyen.

Általános iskola

A Rétsági Általános Iskola a hatályos jogszabályok és a pedagógiai program szerint működő általános műveltséget megalapozó alapfokú nevelési és oktatási feladatok ellátását végző intézmény, feladatát több mint 50 éve látja el.

A legnagyobb létszámok idején több helyszínen zajlott az oktatás. Tanórák voltak a "Faházban", a Könyvtárban, az Evangélikus Imaház egyik termében, a kollégium tanulószobájában. A mai B épület a volt Gimnázium épülete, 1990-ben felújításra került az egykori pártbizottsági épület (Rákóczi úton) iskola céljára, ahol 8 tanterem és a többi kiszolgáló helyiség alkalmasak az alsó tagozat teljes elhelyezésére. Azóta is itt működik alsó tagozatunk.

A 8 évfolyamos, a tanuló létszám alapján jelenleg 16 tanulócsoporthoz, de 18 tanulócsoporthoz elhelyezésére alkalmas általános iskolába 310 fő iratkozott be.

Rétság városban és Általános Iskola Intézményfenntartó Társuláshoz tartozó Bánk és Tolmács községben állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, valamint személyi és tárgyi feltételek megléte esetén más településen állandó lakóhellyel rendelkező tanköteles korúak oktatását, nevelését végzi.

Fejlesztő és felzárkóztató foglalkoztatások szervezését a hátrányos helyzetű, és arra rászoruló tanulók részére.

Felkészítést a tanuló érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelő középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra és a pályaválasztásra, valamint a társadalmi beilleszkedésre.

A tehetséges tanulók differenciált foglalkoztatási lehetőségének biztosítását tanórán és tanórán kívül.

Napközis és tanulószobai foglalkoztatás biztosítását a szülők igényei szerint.

Az egészséges életmódra nevelés érdekében a szellemi és fizikai terhelés megfelelő arányának folyamatos fenntartását, testnevelési órák és sport foglalkozások Pedagógiai program szerinti biztosítását végzi.

Különleges gondozás keretében a Szakértői Bizottság által integrálhatónak ítélt sajátos nevelési igényű tanulók állapotának megfelelő általános iskolai oktatását, nevelését látja el. Az arra rászoruló gyermekek részére gyógytestnevelés és logopédiai ellátás biztosítja.

Közép- és felsőfokú oktatás

Középfokú oktatási intézmény a kistérségben nem működik, ám közel van Vác és Balassagyarmat, ahol többféle középiskola működik. Rétságon kihelyezett gimnáziumi oktatás folyik, egy-egy nappali, illetve esti tagozatos osztállyal.

A városban élő felsőfokú (főiskolai, egyetemi) tanulmányokat folytatók elsősorban Budapesten, Salgótarjánban és más városokban végzik tanulmányaikat.

2.2.5 Közszolgáltatások

Csatornázottság

A város 2004 évben átfogó csatornafejlesztési és rekonstrukciós beruházást végzett, melynek eredményeként a város 100%-os lefedettségű csatornarendszert épített ki, az elhasznált előregedett egységek cseréjét is elvégezték. A kommunális hulladék tisztítása megoldott, a megfelelő technikai háttér adott, a kapacitásnövelés végrehajtható.

A tervezett új városrész a Jászteleki út, Börzsönyi út, Petőfi Sándor utca felől közelíthető meg, a szennyvízcsatorna csatlakozási helyek adottak, az új szakaszok kiépítése szokványos beruházás keretében megvalósítható.

A lak tanya épület közmű hálózata jelenleg nem használható, előregedett, korszerűtlen. A későbbi fejlesztések alapja az akcióterületi tervben részletezett közműfejlesztés.

Ivóvíz

A vízvezetékrendszer 100%-os kiépítettségű, kifogástalan műszaki állapotban van. Az önkormányzat társtulajdonosa a Nyugat Nógrádi Vízmű Kft.-nek. A vízszolgáltató társaságnak 52 önkormányzat a tagja, a központ Balassagyarmaton van, c.ca. 60%-ban Duna vizet, 40%-ban karsztvizet szállítanak. A társaság által biztosított vízmennyiség nagyban meghaladja a felhasználói igényeket, így rövid és középtávú fejlesztési törekvései között a hálózatbővítés, illetve új fogyasztók bekapcsolása szerepel.

Gáz

A településen teljesen kiépült a gázszolgáltatás, valamennyi ingatlan bekötésre került a rendszerbe. Szolgáltatóként a TIGÁZ van jelen.

Elektromos hálózat

A település elektromos rendszere teljesen kiépített, a város Balassagyarmat felé eső peremén foglal helyet a villamos transzformátor állomás. A szolgáltatást az ÉMÁSZ Nyrt. végzi.

Telekommunikáció:

A településen jelen van valamennyi mobil szolgáltató, a vezetékes telefonszolgáltatást a T-COM végzi.

Rétságon helyi szélessávú Internet szolgáltatás is üzemel, a szolgáltató cég: W-NET Kft. néven van bejegyezve.

Saját kábel TV hálózattal rendelkezik a város, a Rétsági TV önálló műsorszerkesztő gárdát foglalkoztat.

Hulladék:

A szemétszállítás a város teljes közigazgatási területére vonatkozóan megoldott. Az önkormányzat tagja az Észak-kelet Pest Nógrád Hulladékgazdálkodási Társulásnak (108 településsel együtt). A társulat által eddig használt hulladékátroló telep megtelt, új korszerű tározó építése vált szükségessé.

3. táblázat Rétság - városrész adatok IVS

Mutató megnevezése	Rétság összesen	1. Rétság volt laktanya területe (akcióterület)	2. Városcsözpont (akcióterület)	3. Városcsözponton kívüli területek (akcióterület)
Lakónépeség száma	3 015	24	1 434	1 557
Lakónépeségen belül 0-14 évesek aránya	18,8	25,0	20,1	17,5
Lakónépeségen belül 15-59 évesek aránya	69,1	70,8	66,5	71,4
Lakónépeségen belül 60- x évesek aránya	12,2	4,2	13,4	11,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	20,7	11,8	20,9	20,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,7	33,3	14,6	12,5
Lakásállomány (db)	1 088	14	556	518
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	10,5	0,0	13,0	8,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	37,2	11,8	37,2	37,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	11,2	0,0	12,3	10,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességén belül	59,9	83,3	59,3	60,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	25,0	0,0	29,1	21,2
Állandó népesség száma	3 023	24	1 435	1 564

Forrás: 2001. évi népszámlálás

2.3 A város területi megközelítésű elemzése

2.3.1 Városrészek lehatárolásának módszere

A város szerkezetének lényeges eleme, hogy tulajdonképpen két részből tevődik össze: Rétságból és Pusztaszántóból. Egymástól mintegy 1-1,5 km, valamint egy domb választja el. Az összeköttetést a 2-es főközlekedési út biztosítja.¹

A lehatárolás módszertanának fő szempontjai a területrendezési kapcsolódó fogalmak alapján a beépítettség és a városrész meghatározó funkciói voltak.

Beépítésre szánt területek

1. lakóterületek
2. településközpont vegyes terület
3. gazdasági területek
4. idegenforgalom, üdülőterület
5. különleges területek

Beépítésre nem szánt területek

1. közlekedési területek
2. zöldterületek
3. erdőterületek
4. mezőgazdasági területek
5. vízgazdálkodási területek

Művi értékvédelem

1. védett épületek
2. helyi védelemre javasolt épületek

---

¹ Rétság város településrendezési terve, 2003.

Városközpont

A város központi területét az alábbi utcák határolják:

- Templom utca,
- Hunyadi utca,
- Akácfa utca,
- Korányi utca,
- Petőfi utca,
- 2-es főút,
- Nyárfa utca,
- Mikszáth utca,
- Kossuth és a Köztársaság utcák közötti rész,
- Zrínyi utcákkal határolt terület.

A városközpontban található a város főbb funkcióihoz kapcsolódó legtöbb létesítmény:

- közigazgatás: *Polgármesteri Hivatal*
- oktatás:
  - *általános iskola*
  - *óvoda*
- közművelődés: *művelődési központ és városi könyvtár*
- hitélet: *római katolikus templom, evangélikus imaház*
- műemlék: *XVII. századi harangláb*
- egyéb: *rendőrség, tűzoltóság, posta, szakorvosi rendelők, mentők, parkolók, bank, kiskereskedelmi egységek, vendéglátóhelyek*

A városközpont bővelkedik zöldterületekben. A települési zöldfelületek egyik nagyterjedésű frekventált eleme a városközpont területe. A parkok együttes területe nagy, mely a környezetminőség és a településkép szempontjából is meghatározó. A zöldterületeken azonban kevés a játszótér, ahová a szülők a gyermekeiket kivihetik, és amelyek egyúttal szintén közösség-építő szerepet tölthetnének be. A meglévő játszótérek közül egy sem felel meg a szabványnak. Hiányzik a város arculatát meghatározó közösségi, gazdasági funkciókkal rendelkező főtér.

A városközpont kedvezőtlen adottsága, hogy a fő közlekedési út átszeli a településközpontot, melyet ezáltal nem csak a helyi, de az átmenő forgalom is terhel.

Volt honvédségi laktanya

Az 1934-ben katonai célokra épített 1995-ig laktanyaként működő komplexum Rétság város 356/27 - 356/39 hrsz-ú belterületi ingatlanokat foglalja magába.

A volt laktanya 200-215 m-es tengerszint feletti magasságon helyezkedik el. Elhelyezkedése, megközelíthetősége, az épületek tájolása, rendkívül kedvező, a sok oldalú hasznosítás lehetőséget biztosítja. Az ingatlan hasznosíthatóságához létfontosságú a terület teljes rehabilitációja.

A területen található épületek életkora 15 és 70 év közötti. Építő anyaguk főként téglá és vasbeton. A tetők palával és cseréppel fedettek, illetve némely épület lapos tetős. A 2006. évben készített állapotfelmérés szerint az épületek szerkezetileg jó állapotban vannak, viszont a tetők és a nyílászárók elöregedettek, kortól függetlenül szükséges a teljes külső és belső felújításuk, átalakításuk.

A városközponton kívüli területek

A városközponton kívüli területhez a város többi részét soroltuk, a KSH által készített 14. térképen látható módon. Az alábbi felsorolásban a fejlesztéssel érintett városrészeket mutatjuk be:

- A város Északi részén lévő lakóterület (*hrsz.: 0148/1, 0148/3, 0148/4, 0148/5*)
- Déli gazdasági terület (*hrsz.: 305, 306, 307, 308, 309, /1 - 8, 310/1 – 5, 311*)
- Leendő rekreációs komplexum területe (*hrsz.: 144, 145, 146, 40/1, 40/2*)
- A volt laktanya melletti sportpálya (*hrsz.: 356/24*)
- Zrínyi utcai temető (*hrsz.: 0567*)
- A település északi részén kialakítandó autóbussz megállóhelyek (*hrsz.: 520, 13/1*)
- A város déli területén lévő sportpálya (*hrsz.: 036/2, 036/20, 036/22, 295, 296*)

A fenti területeket kisvárosias lakóövezetek jellemezik. A városközponton kívüli terület szélein található a gazdasági övezetek. Gazdaságfejlesztési szempontból kiemelkedik az Ipari Park területe, illetve a vasút mentén elterülő területek. Rekreációs fejlesztések céljából fontos terület a jelenlegi sportpálya területe.

2.3.2 *Problémák azonosítása*

A kisváros központja nagy területű zöld, gyepes virágos területekkel rendelkezik, de a közösségi terek kialakítása nem történt meg sem a felnőttek, sem a különböző korosztályú fiatalok számára.

A személygépkocsik parkolása tervezetlen, szervezetlen, nem optimalizált. A kocsik jelentős része a zöld felületen kitaposott helyeken parkol.

A települési központ centrumában, a főtéren áll a szocreál stílusban épült kultúrház, melynek méretezését, elrendezését a több ezer itt állomásozó honvédkatona kimenőjéhez igazították. Az épület hosszú távú sorsáról társadalmi vita kezdődött, de a rövid távú gazdaságos, szabályos üzemeltetéshez nélkülözhetetlen annak felújítása. Azonnal megoldandó feladat az energiahatékonyság növelésére szolgáló nyílászárók cseréje, az elektromos és fűtésrendszer cseréje, az energiaellátó rendszerbe a megújuló energiaforrások használatának a beiktatása és az épület akadálymentesítése.

Célszerű a városképre jellemző, helyi terméskő lábazat, mint általános városjellemző megőrzése, illetve pótlása.

Ezekkel a fejlesztésekkel az épületben lévő több száz fős színház, könyvtár, egyéb funkciójú terek a civil közösség számára vonzó fórummá, a közösségi élet őszi-téli központjává válnak.

A volt honvédségi laktanya a hosszú távú városfejlesztési stratégiában kiemelt helyen szerepel.

A település közösségének együttgondolkodása megkezdődött a hasznosítás optimalizálására. A közösség álláspontja azonban egyöntetű abban, hogy első lépések között a használhatatlanná vált, korszerűtlen infrastruktúrát kell újra kiépíteni, figyelembe véve az energiahatékonyság (EE), a megújuló energiaforrások használatát (RES), helyi adottságait, a laktanyaterület építészeti értékeit, az állagmegóvást.

A kultúrházhoz hasonlóan szocreál stílusban és minőségi mutatókkal épült városháza leamortizálódott, és teljes felújításra szorul. A városvezetésnek helyt adó épület külső és belső látványa, szerelvényei, nyílászárói, tetőszerkezete méltatlan a város szerepéhez, jelentőségéhez.

A fiatalok neveléséhez szükséges példamutatás egyik eszköze a felnőttek által biztosított igényesség a környezet iránt, és logikus megoldások rendszerének működtetése. Az iskolai és óvodai étkeztetés körülményei és megoldásai ennek az elvárásnak éles ellentéte.

A közösségfejlesztés egyik fő helyszíne az erkölcsi mércét, tartást adó történelmi egyházak templomai lennének. Ezek jelenlegi állapota, a téli időszakban nem komfortos érzést adó fűtésrendszere, esztétikai állapota azonnali beavatkozást igényel.

A kisközösségi, minden korosztálynak helyet biztosító, kulináris élvezetet nyújtó, a rövid távú szabadidő kultúrált eltöltésére szolgáló kereskedelmi szolgáltatások száma kevés. A meglévő nikotin és szeszmentes cukrászda fejlesztése a kisközösségek, baráti körök számára fontos rendezvények, beszélgetések helyszíne lesz.

A stratégia építés során első lépésként feltárássra kerültek az egyes területekre, témakörökre vonatkozó adatok, sor került a jelenlegi helyzet felmérésére.

Az adottságok ismeretében megfogalmazásra kerültek a problémák, egyúttal mérlegelésre kerültek a felmerülő lehetőségek is.

A tervezési folyamat leglényegesebb eleme a megoldási javaslatok kidolgozása volt.

Végül rögzítésre kerültek a probléma megoldását követően várható eredmények.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia a HPME (Helyzet Probléma Megoldás Eredmény) struktúrákon keresztül kapcsolatot teremt a projekt szintje és az általános vízió szintje között. Lényegében egy-egy megoldási javaslat a helyi fejlesztési célok között jelenik meg.

A rögzített HPME-k, a már korábban elkészült tervek, fejlesztési elképzelések, regionális-, és vidékfejlesztési tervek, illetve a jelen kor követelményeinek történő megfelelési kényszer szülte a végleges városfejlesztési stratégiát.

2.3.3 A városrészek SWOT elemzése

Városközpont

Belső tényezők	
Erősségek	Gyengeségek
Városi közigazgatási funkciók	Közúti közlekedés (nagy átmenő forgalom)
Kistérségi közigazgatási funkciók	Alacsony gazdasági aktivitás
Általános iskola, kiterjedt vonzáskörzet	Kereskedelmi és vendéglátó-ipari egységek egységes arculatának hiánya
Óvoda	„Mágnes” üzletek hiánya
Sok zöldfelület	A szolgáltató szektor alacsony súlya
Jó közbiztonság	Hiányok a megfelelő turisztikai infrastruktúrában
Könnyű elérhetőség	Egységes városképhez szükséges épületek, terek, utcák, gyalogutak, parkolók, zöldfelületek hiánya
Külső tényezők	
Lehetőségek	Veszélyek
A város elérhetőségét javító közút-, és vasútfejlesztési programok	Nő a városon átmenő forgalom
Egységes akarat a városkép és az infrastruktúra fejlesztéséhez	Kereskedelmi áruházláncok „vevő-elszívó” hatása tovább növekszik
Kistérség többi településének együttműködési hajlandósága nő	A város kimarad a régióba szervezett turisztikai programokból
Az általános gazdasági környezet javul a vállalkozások számára	A külföldi és hazai tőke más országokba keres befektetési lehetőségeket
A városkép kialakításához szükséges épületek, terek, utcák, gyalogutak, parkolók, zöldfelületek létrehozása	Az infrastrukturális fejlesztésekhez a város nem kap támogatást

Volt honvédségi laktanya

Belső tényezők	
Erősségek	Gyengeségek
Az épületek és a terület sokoldalú hasznosíthatósága	Korszerűtlen, a mai igényeknek nem megfelelő adottságú épületek
Tovább erősödnek a város kistérségi közigazgatási, egészségügyi funkciói	Alacsony érdeklődés a terület iránt
Idegenforgalmi adottságok	Kereskedelmi és vendéglátó-ipari egységek hiánya
Könnyű elérhetőség	Kihasználatlanok a város turisztikai adottságai
Sok zöldfelület	Leromlott infrastruktúra, felújításra szoruló közműhálózat
Szennyezés mentes természeti környezet	Hasznosítatlan területek

Külső tényezők	
Lehetőségek	Veszélyek
Város marketing eszközök alkalmazásával a terület iránti érdeklődést felkelteni	Tovább csökken az érdeklődés a terület iránt
Pályázati források a városkép és az infrastruktúra fejlesztéséhez	Szomszédos területek felértékelődése
Az általános gazdasági környezet javul a vállalkozások számára	Az elmaradó felújítások miatt rohamosan romlani kezd az épületek állaga
A fiatalok helyben maradását segítő szolgáltatások működtetésére alkalmas épületek (bölcsőde, óvoda, gyermekfelügyelet)	A külföldi és hazai tőke más országokba keres befektetési lehetőségeket
	Az infrastrukturális fejlesztésekhez a város nem kap támogatást

A városközponton kívüli terület

Belső tényezők	
Erősségek	Gyengeségek
Rekreációra alkalmas területek	Stagnáló gazdasági aktivitás
Élhető kisvárosi környezet	Lakás célra alkalmas területek hiánya
Jelentős kiterjedésű zöldterület	Úthálózat minősége
Gazdaságfejlesztésre alkalmas övezet	Hiányoznak a fiatalok helyben maradását segítő szolgáltatások (bölcsődei, óvodai férőhelyek számának növelése, gyermekfelügyelet)
Kezdeményezőkézség a lakosság és a képviselőtestület részéről	Turisztikai infrastruktúra hiánya
	Városmarketing stratégia hiánya
Külső tényezők	
Lehetőségek	Veszélyek
Építési célokra alkalmas területek kijelölése	A mindennapi megélhetést segítő szolgáltatások kiépülésének hiánya miatt tovább nő a várost elhagyó képzett, elsősorban fiatal lakosok száma
Pályázati források bővülése a városkép és az infrastruktúra fejlesztéséhez	A szomszédos településekről alacsony státuszú családok költöznek be az elértéktelenedő ingatlanokba
Élénkülő gazdasági környezet, növekvő építési kedv	Az infrastrukturális fejlesztésekhez a város nem kap támogatást
A fiatalok helyben maradását segítő intézkedések (bölcsődei, óvodai férőhelyek számának növelése, gyermekfelügyelet)	

3 Stratégia

3.1 Jövőkép kijelölése, fejlesztési célok

A város hosszú távú stratégiai célja, jövőképe az élhető városi környezet kialakítása az itt lakóknak, letelepedni vágyóknak, valamint a kistérségi központként való szerepvállalás erősítése, a stabil, kiszámítható gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése, a fenntarthatóság biztosítása.

A kitűzött célok a városi funkciók erősítését, és részben bővítését szolgálják. A célok kialakításakor az adott erősségek maximális kiaknázása és a negatívumok hatásának a mérséklése a cél.

A fejlesztések eredményeként cél, hogy javuljon a város gazdasági-, tökevonzó képessége, infrastruktúrája, erősödjön népességmegtartó ereje, valamint a város üzemeltetése környezetkímélő és gazdaságosabb legyen, a fenntartható fejlődés elve érvényre juthasson és megszűnjön a szegregációs gócpont.

A területi kohézió erősítése érdekében Rétságnek együttműködésre kell törekednie a kistérség településével. A LEADER program készítése során kialakult gyakorlat és szerzett tapasztalatok sikeres alkalmazása erősítheti a térségfejlesztő tevékenységeket.

3.1.1 Rövid és középtávú célok

Az alábbiakban bemutatásra kerülő *rövid és középtávú távú célok* az előzetes Akcióterületi Tervben kerülnek bemutatásra részletesen. A *hosszú távú célok* között a 2014. évet követően megvalósítandó célok, projekt ötletek szerepelnek.

3.1.1.1 Városkép fejlesztése

- Polgármesteri hivatal – *a polgármesteri hivatal épületének tetőszerkezetének, nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése;*
- Városi Művelődési Központ és Könyvtár – *a művelődési ház nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése, az épület akadálymentesítése;*
- Kossuth utca, Zrínyi utca felújítása – *a városközpont területén lévő járdák, utak, parkolók burkolatának felújítása, aszfaltozása, vízelvezető rendszer kiépítése, új járdák építése;*

- Lakóterületi fejlesztés a város Északi részén – *a lakóövezeti funkció bővítése céljából a város északi részén található, cca. 41 ha nagyságú bővítésre alkalmas területre TSZT, HÉSZ, SZT készítendő;*
- Sportpálya revitalizációja – *a volt laktanya melletti 15 éve használhatatlan terület átalakítása korszerű sportpályára, a megfelelő kiszolgáló helyiségekkel együtt;*
- Sportpálya rendeltetés megváltoztatása – *az új sportpálya kialakítását követően a felszabaduló sportpálya, megfelelő rendezési terv módosítással alkalmassá válna a lakóterületi inség enyhítésére;*
- Konyha és étkeзде kialakítása – *az óvoda épület földszintjén konyha kialakítása, tetőtérben étkeзде és az iskola épületével összekötő folyosó építése;*
- Rákóczi úti iskola felújítása – *az épület azbeszt mentesítés, homlokzati hőszigetelés, akadálymentesítés;*
- Urnafal építése a temetőben – *a temető bővítése, a kulturált kegyeleti körülmények biztosítása érdekében szükséges fejlesztés;*
- Szabadidő komplexum építése – *a Takarék utca közepén játszótér túl tanuszoda a szükséges kiszolgáló funkciókkal.*

3.1.1.2 Örökségvédelem

- Római katolikus templom felújítása Templom – *a templom épület egyes részeinek felújítása és akadálymentesítése;*
- A XVII. századi harangláb felújítása – *a város egyetlen műemlékének megőrzése céljából, szükséges állagának megóvása, értékének megfelelő szerep biztosítása;*
- Evangélikus Imaház felújítás – *az épület külsejének felújítása, homlokzat felújítás.*

3.1.1.3 Közlekedési célú fejlesztések

- Autóbusz pályaudvar kialakítása – *a baleset veszély csökkentése és a közlekedés korszerű feltételeinek biztosítása érdekében szükséges kialakítani;*
- Autóbusz megállóhelyek a település északi részén – *a Takarék utca, Mező utca közötti szakaszon a Rákóczi út mentén a baleset veszély csökkentése és a közlekedés feltételeinek érdekében szükséges kialakítani;*
- Parkolóhelyek építése – *a közlekedés korszerű feltételeinek biztosítása érdekében szükséges kialakítani;*
- Korányi út Madách út összekötése– *a városon belüli közlekedés feltételeinek javítása érdekében a 2-es terheltségének csökkentése.*

3.1.1.4 Gazdaságfejlesztés

- Volt honvédségi laktanya közműhálózatának felújítása gazdasági funkcióbővítés céljából – *terület hasznosíthatóságához létfontosságú a teljes, megfelelő közműhálózat felújítása;*
- Cukrász üzem és cukrászdafejlesztés – *az üzem-, és a vendégtér bővítése, korszerűsítése;*
- Déli gazdasági terület rehabilitációja, bővítése – *a helyi kisvállalkozások támogatása.*

3.1.2 Hosszú távú célok (10-15 év)

A város fejlesztési lehetőségeit a területén fellelhető fejlesztési források, valamint a külső környezeti adottságok határozzák meg. A szabadság egyik fokmérője a területiség, pontosabban az, hogy az adott település képes-e, illetve lehetősége van-e a terjeszkedésre, újabb lakóterületek, ipari területek kijelölésére és birtokba vételére. A másik fontos fokmérő, hogy a város, milyen százalékban képes saját bevételi forrásokra alapozva tervezni költségvetését, milyen fokban kiszolgáltatót a központi költségvetési folyamatoknak.

A fejlesztési politika fontos eleme, egy jól tervezhető bevételeket eredményező infrastrukturális fejlesztés, mely intenzív gazdasági és kulturális fejlesztési koncepcióval társul, amiket a hosszú távra szóló, átfogó célok szolgálnak.

3.1.2.1 Gazdaságfejlesztési célok

A hazai települések gazdaságfejlesztési funkciója a jövőben alapvetően meg fog változni. Az eddigi közvetett, elsősorban területet, infrastruktúrát, szabályzási háttérrel szolgáltató önkormányzatok mellett kifejlődik a termelő, elsősorban energiatermelő önkormányzati modell, amelynek műszaki-szervezési háttérét a III. Ipari Forradalom már megteremtette.

Rétság kistérségi központi szerepe, a város fejlődése, gazdagodása, a lakosság jó közérzete döntően függ az alábbi stratégiai gazdaságfejlesztési célok megvalósításától.

Kisközösségi energiatermelés megszervezése

Rétság város maximum 10 év múlva a „Rétsági Kistérségi Energiatanet” központja lesz. A decentralizált kistérségi energiatermeléshez és irányításhoz kapcsolódó, EU által már jelenleg is támogatott önálló energiaügynöksége és önálló mérlegkör megvalósítása jelentős bevételt biztosít a városnak és lakóinak.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialitások	IEE	FP-7
Decentralizált energiatermelő rendszerek létrehozása	Önálló energiaügynökség felállítása	70%	Közvetlen pályázat EU	X	
	Megújuló energiaforrások népszerűsítése	70%	Közvetlen pályázat EU	X	
	Decentralizált mikrogrid rendszerek létrehozása	70%	Közvetlen pályázat EU		X

Tervezett beruházási keretösszeg: 250 M Ft.

A közösségi energiatermelés megvalósítása

Rétság stratégiai célja, hogy energiatermelő közösséggé váljon. A város adottságai kedvezőek a szél és a nap hasznosítására.

A település ipari parkjában működik a vékonyréteg napelemeket gyártó Heliogrid Kft., a céggel hosszú távú együttműködésre törekszik a város. Az együttműködés eredményeként a város lesz a társaság bemutatótere, ahol a vevőjelöltek működés közben nézhetik meg a naperőmű rendszert. Rétság 2011-re felveszi a „Napváros” nevet.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialitások	KEOP	EMVA
Villamos energia előállítása megújuló energiaforrások felhasználásával	Hő- és/vagy villamos energia előállítása megújuló energiaforrásból	50%	Alapvető cél a hagyományos energiaforrásokról a megújulóakra való áttérés előmozdítása	X	X
	Energetikai hatékonyság fokozása	70%	Energiafelhasználás mérséklésére irányuló megújuló energiaforrások felhasználásával kiegészítve	X	
	Mg telepek energiaellátásának fejlesztése	50%	Elsősorban sziget üzemmód		X

Tervezett keretösszeg: 1.500 M Ft.

A 2-es főút elkerülő szakasza melletti szolgáltató tér fejlesztése

A kisvárosokat elkerülő főútvonal szakaszok kiépítése a legtöbb helyen visszavetette a település fejlődését. Rétság időben felkészül az átmenő forgalom kiszolgálására az elkerülő szakasz mentén.

A város feladata, hogy minél hamarabb megismerje az elkerülő szakasz irányát. Ehhez igazodva a területek tulajdonosaival együttműködve megkezdje az infrastruktúra kiépítését, a komplex szolgáltató negyed megtervezését, megszervezését.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialitások	GOP	EMOP	KEOP
Szolgáltató tér kialakítása	Infrastruktúra fejlesztés	50%	Működési alapfeltételek megteremtése		X	X
	Vállalkozás fejlesztés	70%	Versenyképesség javítása, fenntartható fejlődési pályára állás	X	X	X

Tervezett keretösszeg: 1.000 M Ft.

Idegenforgalom fejlesztése

A romhányi vasúti szárnyvonalat a rétségi történelmi emlékek számító vasútállomást nosztalgia vasúti megállóhelyé illetve vasúti múzeummá kell fejleszteni. Meg kell menteni a gőzmozdonyos időszakból származó emlékeket, amelyeket működés közben kell bemutatni. A volt honvédségi laktanyából korhű, honvédségi életet bemutató turisztikai bázist kell kiépíteni, amelyben az apák és a nagyapák meg tudják mutatni gyermekeiknek, unokáiknak a volt honvédek életét.

A rendszert komplex potenciális turisztikai attrakcióvá kell fejleszteni.

Rétság, illetve környékén hagyományai vannak a lótarásnak, lovas rendezvények szervezésének. A ló és lovas zászlóshajó program keretében jelentős, a lósporthoz, lovas turizmushoz kapcsolódó fejlesztés valósítható meg. Rétság együttműködési szerződést kötött a Bükk Miskolc Térségi Vidékfejlesztési Non-profit Kft-vel. A hivatkozott cég 44 települést képvisel, melyen a fejlesztési irányok egy része az energiatermelésre, másik

jelentős hányada a turizmusra koncentrálódik. A turisztikai beruházások között kiemelt helyen szerepel a nem motorizált közlekedés fejlesztése azon belül is a lovaspostakocsi szolgálat bővítése.

A szóban forgó turisztikai fejlesztésekre az alábbi források igénybe vételével kerülhet sor.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialitások	ROP	TIOP	TÁMOP	GOP	EMVA
Oktatás, képzés	Lovas tudásközpontok Felsőoktatás - beruházás	95%	Konzorcium, vagy szolgáltatási szerződés szükséges a képzési/rekreációs tevékenységek biztosításáról		X			
	Tananyag fejlesztés, képzők képzése - felsőoktatás	80%	Gyakorlati képzési hely biztosítása a kidolgozott tananyag alkalmazásához			X		
	Szakképzés - tananyagfejlesztés (kidolgozás, bevezetés)	100%	Gyakorlati képzési hely biztosítása a kidolgozott tananyag alkalmazásához			X		
	Szakiskola - tanműhely - regionális TISZK	50%-90%	Csak nyertes TÁMOP birtokában (2.2.3) lehet, TIOP-ra pályázni		X	X		
	Szakiskolán kívüli turisztikai képzések (lóápoló, bognár, stb.)	100%	A lovas turisztikai tevékenységhez szakképesítés ill. a vállalkozások ösztönzését a potenciális pályázói körnek szervezett általános alapismereti tanfolyamok szolgálják.					X
	Iskolai lovas oktatás (EÜM prevenció)	70-100%	A lovas ágazat szolgáltatói alvállalkozóként jelenhetnek meg.			X		
	Szabadidő iskolai bázison -	100%	A lovas ágazat szolgáltatói alvállalkozóként jelenhetnek meg.			X		

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialitások	ROP	TIOP	TÁMOP	GOP	EMVA
Lovas turizmus - Ágazati marketing	Ágazati információs rendszer (országos adatbázis, szabadon hozzáférhető, nemzetközi kiajánlás)	50%	Konzorciumban, végpontonként pályázható				X	
	Marketing	50-90%		X				
	Lovas turisztikai központ fejlesztés	50-90%		X				
	Lovarda kiépítés, fejlesztés (50M alatti támogatás) - turisztikai tevékenységek ösztönzése	45-50-100%	Öt évig működtetési és munkahely megtartási kötelezettség elvárása. "De minimis" támogatás					X
Hagyományörzés	Lovas bandériumok civil	50-90%	Régióként eltérő a támogatási intenzitás és a beadási határidő			X		
	Lovasság és kézművesség – mikro vállalkozások	40-45-50%	"De minimis" támogatás.					X
	Lovas rendezvények	50-90%		X				

A lovas turisztikai beruházásokon kívül a rendezvényturizmus fejlesztése fontos feladat. A térségi központi szerep erősítése szükséges.

A város kiindulópontja lesz a környéket bejárni kívánó turisták számára. Kisebb beruházásokkal kerékpárkölsönzők GPS kölsönzők, nagyobb beruházásokkal turisztikai attrakciókat, ill. szálláshelyek kialakítására kerül sor.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialitások	EMOP	UMVP
Turisztikai attrakciók megvalósítása, attrakciók szálláshely bővítés, új szálláshely kialakítása	Turisztikai attrakció	90%	Ún. nagy attrakció megvalósítása	X	
	Szálláshely fejl., ill. kialakítás	45%	Vidéki jövedelemszerzés	X	X

3.1.2.2 Területi fejlesztések

Rétság adottságai valamennyi szükséges közép és hosszú távú fejlesztési program megvalósításához ideálisak. A város legalább két irányban terjeszkedhet. Az egyik irány a volt laktanya területe, a másik irány az északi, észak-nyugati c.ca 34 ha-os jelenleg teljesen beépítetlen zöld terület.

Volt honvédségi laktanya területe

A laktanya épület hasznosítására számos kiváló terv, illetve javaslat készült, melyek az alábbiak:

- „A” Szociális otthon és idősek otthona (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 308 518 e Ft)
- „B” Börtön komplexum (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 313 552 e Ft)
- „C” Laboratórium – kutatóintézet (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 315 399 e Ft)
- „D” Levéltár - Szórakoztató központ (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 306 746 e Ft)
- „E” Logisztikai központ (raktározási funkcióbővítéssel) (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 306 746 e Ft)
- „F” Oktatási központ (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 299 186 e Ft)
- „G” Sport- és egészségügyi és wellness központ (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 299 305 e Ft)
- „H” Városrész rehabilitáció (felhasználás szerinti teljes ingatlan érték: 306 746 e Ft)

(Forrás: PANNON-FORRÁS Kft: „Rétság volt honvédségi laktanya állapotfelmérése, hasznosítási lehetőségeinek kidolgozása és értékelése”)

Zöldmezős fejlesztések

Az említett zöldterület egyik hasznosítási lehetősége az új lakóterületek kialakítása, közművesítéssel, a kisvárosi jelleg erősítésével.

A szóban forgó terület lehetőséget nyújt az EU által is elismert birtokméretű (kb. 7.000 m²) településszerkezet kialakítására. Ezen megoldás természetesen akkor kerülhet sorra, ha a betelepülés nem a várt ütemben zajlik, illetve az elvándorlás problémáját a jelenleg tervezett beépítés nem oldja meg. A szóban forgó birtokok kialakítására, illetve közművesítésére az UMVP pályázati rendszerből nyílik lehetőség.

Közlekedés fejlesztési célok

A város egytengelyes közlekedési rendszerű egyes városrészek –bár egymás mellett helyezkednek el- csak a 2-es főközlekedési út érintésével érhetők el.

A közlekedési rendszer fejlesztése napirenden van, első lépésben a rövidtávú célok között szereplő útépités szerepel, mely a teljes belső közlekedési utak rendszerének első fontos eleme. A rendezési tervben már rögzítésre kerültek az újabb összekötő és egyéb a közlekedést segítő útépitések (Hunyadi és Vasút utca összekötése, Takarék - Zrínyi - Kossuth utca összekötése, Petőfi és Ady E. utca összekötése, Petőfi és Nógrádi utca összekötése).

A hivatkozott fejlesztések támogatására a TEUT, valamint CÉDE forrásai felhasználhatók.

3.1.2.3 Kultúra

A művelődés, kultúra helyi bázisa a Rétsági Városi Művelődési Központ és Könyvtár.

A településen hagyományai vannak a színházi- (pl. a Petőfi Musical Stúdió rendszerint a városban tartja vidéki premierjeit), illetve gyermekszínházi produkciók bemutatásának, melyek számát a megnyíló pályázati források kihasználásával évi négyről, tizenkettőre kell növelni.

A Szent István napi koncert népszerű sorozatán túl a nyári templomi koncertek megszervezésére, lebonyolítására is sor kerül.

A nyári könnyűzenei koncertek száma növekedni fog, ezeken a helyi, illetve környékbeli fiatal amatőr zenekarok is fellépési lehetőséghez jutnak.

A Lajtorja Néptánciskola növekvő népszerűségének köszönhetően lehetőség nyílik a népzene kedvelők számára a sokszínű folklór megismerésére.

Az Uniós Esték Rétságon sorozat folytatódik, a külügyminisztériummal kialakított jó kapcsolatnak köszönhetően a rendezvénysorozat jövője biztosított.

A Rétsági Évkönyvek kiadványsorozat újabb kötetei is megjelennek majd.

A településen Szlovák Kisebbségi Önkormányzat működik, a határon átnyúló kulturális kapcsolatok fejlesztése kiemelt fontossággal bír az elkövetkező tervezési időszakban. A Szarvasi Szlovák Színház, valamint a Szlovák Állami Népi Együttes részvételével hosszabbtávú rendezvénysorozat összeállítására kerül sor.

Az elkészült programcsomag alapján Rétságon a Cigány Kisebbségi Önkormányzat vezetésével országos jelentőségű roma szabadidős rendezvénysorozat veszi kezdetét 2008 évben.

Az országos jelentőségű Mindszenty és Pallavicini emlékmű koszorúzási ünnepege többnapos rendezvénné kerül fejlesztésre, az idelátogatók elszállásolásának problémáját a turisztikai programok között szereplő szálláshely kialakítása tervcsomag megvalósításával kívánja a városvezetés megoldani.

Célterület	Fejlesztési cél	Megcélzott támogatás intenzitás	Specialitások	ESZA	UMPV	TIOP	KEOP	Egyéb
Közművelődés	Fesztiválok szervezése	50%	Cél a szabadidő értékteremtő eltöltése	X				
	Hagyományos közművelődés		Kultúra területén működő szervezetek, alkotócsoportok támogatása					X
	Szemléletformálás	90%-95%	Tájékozódás, fenntarthatósági témájú rendezvények, kulturális rendezvények				X	
	Vidéki falunapok, rendezvények támogatása	100%	Támogatás több napos rendezvény esetén is csak egy napra nyerhető		X			
	Innovatív kulturális infrastruktúra fejlesztés	90%	Önkormányzati alapítású és fenntartású közművelődési intézmény létrehozása			X		
Kisebbség	Kisebbségi fesztiválok, kiemelt rendezvények	50%	Kisebbséget bemutató programok	X				
Gyermek- ifjúság	A Visegrádi Négyek kulturális együttműködése	50%	Fesztiválok, konferenciák, kiadványok, határon átnyúló együttműködés					X
	Gyermek és ifjúsági fesztiválok rendezése	50-90%	Környezettudatos magatartás elsajátítása	X				

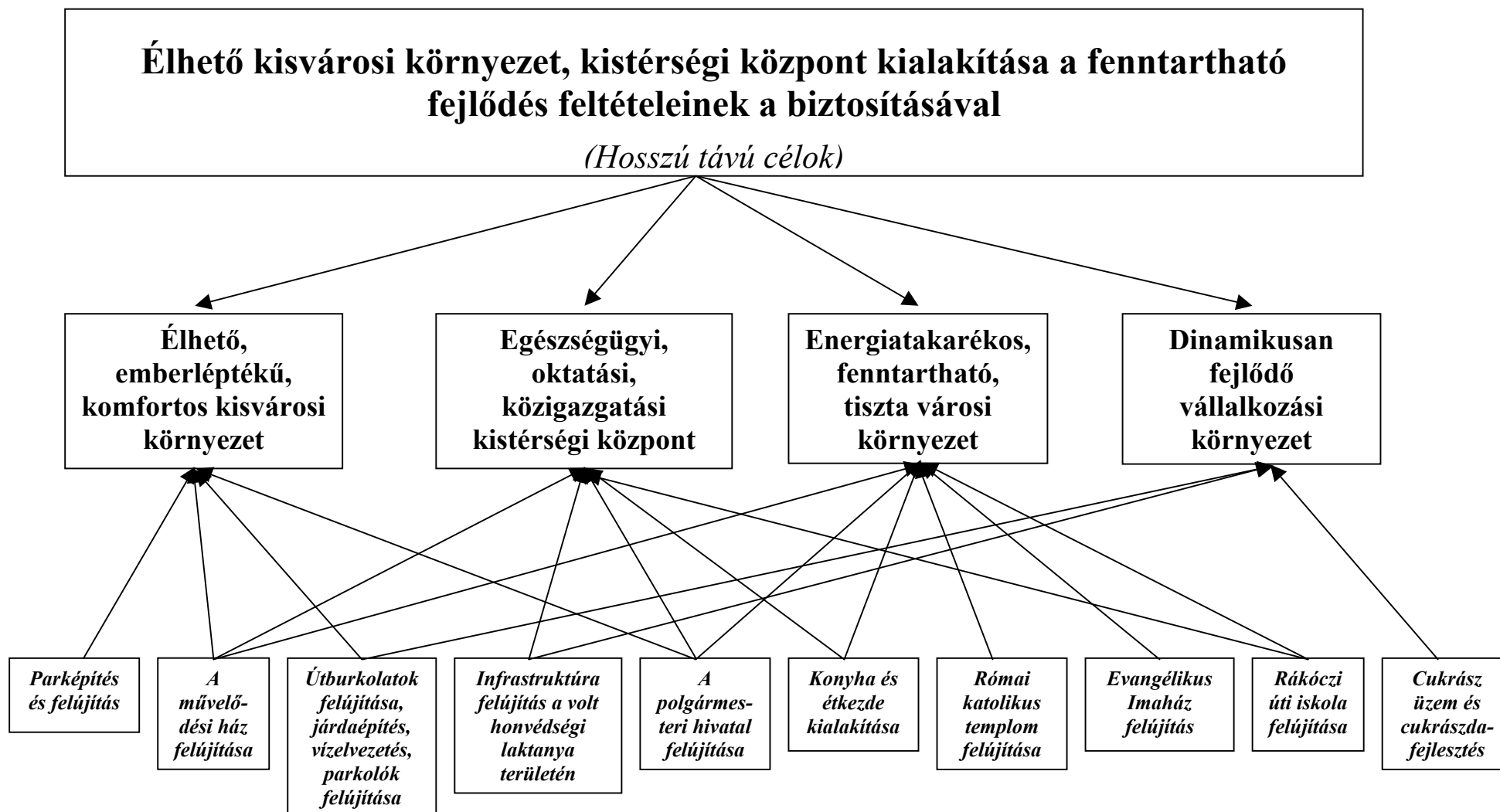
3.1.2.4 Iskolarendszer

Az oktatás fejlesztés kiemelt szerepet kap az elkövetkező tervezési időszakban. A laktanya rehabilitációs programok között szerepel egy felnőttképzési központ létrehozása, melyben elsősorban a hiányszakmák oktatására kerül sor. A megfelelő ingatlan háttér bentlakásos képzési forma meghonosítását is lehetővé teszi. Az iskolarendszerű képzések között a középfokú oktatás fejlesztése kap kiemelt hangsúlyt, a kihelyezett évfolyamok helyett a teljes képzés lebonyolítása Rétságra tevődik át.

Az általános iskola fejlesztési koncepciója elkészült, a megvalósítás érdekében az önkormányzatát pályázatot nyújtott be, melynek elbírálása folyamatban van.

A fentiekén túl az erdei iskola rendszer fejlesztése kap kiemelt hangsúlyt az elkövetkező tervezési időszakban.

3.2 Célhierarchia kiépítése

3.2.1 Tematikus célok

A város jelenlegi helyzetére és a külső környezet kínálta lehetőségekre tekintettel, valamint az erőforrások optimális felhasználásának szempontját szem előtt tartva előtérbe helyezendő néhány olyan tematikus cél, amelynek középtávon meghatározó szerepet kell betöltenie a helyi fejlesztéspolitikában:

- ***Élhető, emberléptékű, komfortos kisvárosi környezet***
- ***Egészségügyi, oktatási, közigazgatási kistréségi központ***
- ***Energiatakarékos, fenntartható, tiszta városi környezet***
- ***Dinamikusan fejlődő vállalkozási környezet***

A tematikus célok megvalósítása során az alábbi szempontokat kívánjuk érvényesíteni:

- A fejlesztések megvalósítása innovációra fogékony környezetben történjen
- A rendelkezésre álló erőforrások mellett csak a legnagyobb hozzáadott értékkel bíró fejlesztési programok valósuljanak meg
- Városrészek céljainak megvalósítása összehangolt módon történjen a redundancia elkerülése érdekében
- Ne alakuljon ki a város területén szegregációs gócpont

Élhető, emberléptékű, komfortos kisvárosi környezet

A város képének, belső identitásának növelése elsősorban a városközponti területeinek a fejlesztésével érhető el. A városközpontban a közösségi, találkozási terek kialakítása, zöldterületek bővítése, aktív használata, a lakosság kényelmét, a városhasználatot javító infrastrukturális fejlesztések megvalósítása a cél.

A településkép megjelenése, és a települési jó komfortérzet megteremtése nagyban múlik a városközpont kialakításán és használhatóságán. Az ott elhelyezkedő közfunkciók, építészeti elemek és zöldfelületek révén a lakosság és az idegenforgalom számára is hangsúlyos szerepet képvisel, a településről alkotott vélemény fontos meghatározója, fokozott használatú és látogatottságú településrész.

A városközpontot a ketté osztó 2-es főközlekedési út városon kívül történő elvezetésével mozgalmas, lendületes, funkcionálisan is sokrétű, zöldfelületileg impozáns térrendszer kialakítására nyílna lehetőség a város központi területén.

A városközpont adottságait figyelembe véve itt elsősorban a köz-, oktatási és kulturális funkciók megerősítése a cél, de emellett szükséges a gazdaság-fejlesztő funkció erősítése a szolgáltató szektorban, amely szerepet jelenleg nem képes betölteni.

A városközpont fejlesztése nem csak az ott élő lakosság számára fontos, hanem a vállalkozásoknak is. A meglévő kiskereskedelmi üzletek, vendéglátóhelyek működéséhez, szolgáltatásuk minőségi színvonalának növeléséhez komoly ösztönzést adna egy megújult piactér. Az itt található egyetlen kereskedelmi jellegű szálláshely korszerűsítésére szintén ösztönzőleg hatna a városközpont vonzerejének növekedése.

A lakótelep területi fejlesztése nem tervezett, de a lakótelep revitalizációja, tetőtérben kialakítható új lakások építése lehetséges.

A városközponton kívüli területeket kisvárosias lakóövezetek jellemezik. A városközponton kívüli terület szélein található a gazdasági övezetek. Gazdaságfejlesztési szempontból kiemelkedik az Ipari Park területe, illetve a vasút mentén elterülő területek. Rekreációs fejlesztések céljából fontos terület a jelenlegi sportpálya területe.

A város földrajzi-, és tulajdon viszonyai miatt az erősen korlátozott a lakásépítésre kijelölhető területek nagysága a városban. A város fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődésének biztosításához szükséges az elkövetkezendő 8-10 évben a lakások céljára beépíthető területek nagyságát új területek bevonásával növelni.

Tömb-, illetve lakóparcszerű lakásépítkezésekre a jelenlegi lakáspiaci tendenciák alapján alacsony érdeklődés mutatkozik, így inkább a családi és társasházak építése várható, amivel létrejöhet egy élhető, emberléptékű, komfortos kisvárosi környezet.

A bűnmegelőzéssel kapcsolatos akciók, programok és a közbiztonság növelése, népszerűsítése jelentősen növeli a város családok számára nyújtott szolgáltatási színvonalát, vonzerejét.

A fiatalok helyben maradását, letelepedését nagymértékben befolyásolja a város hangulata, jellege, a lakosság összetétele, a közterek és középületek állapota, az oktatási lehetőségek (elsősorban a bölcsőde, óvoda, általános iskola) valamint a szórakozási és vásárlási lehetőségek sora, és a hétköznapi életet befolyásoló minden olyan szolgáltatás, mely élettelibbé, pezsgővé, színesebbé teszi Rétságot.

Egészségügyi, oktatási, közigazgatási kistérségi központ

Az integrált városfejlesztési stratégiában szereplő elképzelések szerint Rétság központi területein valósulnának meg azok a fejlesztések, amelyek a város közigazgatási, művelődési, kulturális feladatokat ellátó intézményeit érintik. Ezek között szerepel a polgármesteri hivatal épületének (a polgármesteri hivatalnak, földhivatalnak helyet adó épület), tetőszerkezetének, nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése, a művelődési ház és könyvtár nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése, az épület akadálymentesítése.

A közelmúltban született tervek szerint a volt honvédségi laktanya területére tervezett kistérségi járóbeteg ellátó központ megépülése tovább erősíti a város kistérségi szerepét. Az itt található épületek és földterületek barnamezős területnek számítanak. Funkció váltással történő hasznosításuk Rétság jövője szempontjából alapvető kérdés. A magánszféra számára az egészségügyben rejlő gazdasági lehetőség a járóbeteg ellátó központ mellett egy színvonalas, többféle szolgáltatást nyújtó, idegenforgalmi, közösségi, kulturális, egészségügyi szolgáltató központ felépítése, amely a minőségi (egészség)turizmus kiépítésének alapköve lehet a városban.

Az Észak-Magyarországi Regionális Operatív Program keretében szereplő, pályázati úton elnyerhető források biztosíthatják a terület funkcióbővítő rehabilitációját.

Energiatakarékos, fenntartható, tiszta városi környezet

Az energetikai rendszerek cseréje, felújítása polgármesteri hivatal, a művelődési ház és könyvtár épületét érinti. A tervbe vett tetőszerkezetek, nyílászárók, elektromos- és fűtési rendszerek cseréje, korszerűsítése nagymértékben képes lesz biztosítani a modern kor követelményeinek megfelelő energiaigényű rendszerek működtetését. Törekedni kell az alternatív energetikai megoldások alkalmazásának széles körben történő bevezetésére.

A tervezett közfeladatok és hitélet ellátását szolgáló intézményeknek helyet adó épületek felújítása során hangsúlyozott figyelmet kapnak a fenntarthatóság feltételeinek biztosítása. Ezek közé tartozik az esélyegyenlőség feltételeinek, az akadálymentes közlekedés, az infokommunikációs akadálymentesítés és a környezeti fenntarthatóság biztosítása.

A városközpont területén lévő járdák, utak, parkolók burkolatának felújítása, aszfaltozása, vízvezető rendszer kiépítése, új járdák építése együttesen szolgálják a fenntartható, tiszta városi környezet megvalósulását.

A városközpont zöldfelületi fejlesztése a város környezet védelmét, mindannyiunk életterének minőségi javítását hivatott szolgálni. A 2-es főközlekedési út (Rákóczi út), a bekötő utak mentén lévő közterületek, valamint a művelődési ház szomszédságában (412/20hrs) húzódó, jelenleg leromlott állapotban lévő területek fejlesztése, bővítése, korszerűsítése mára már nélkülözhetetlen, a lakosság számára a „fórum” kialakítására tart igényt, úgy a felnőtt, mint a fiatalabb korosztály.

Dinamikusan fejlődő vállalkozási környezet

A város déli területein található a meglévő gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató övezet. Gazdaságfejlesztési szempontból kiemelkedik az Ipari Park területe, illetve a vasút mentén elterülő területek. Jelentős gazdasági koncentráció várható a megépítésre kerülő 2-es főközlekedési út várost elkerülő szakasza mentén. A vállalkozások betelepítésének a során fontos azonban a fenntartható fejlődés feltételeinek a szemelőt tartása.

Rétság vállalkozási környezete a meglévő gazdasági területek fenntartható fejlesztésével, a jelenleg üresen álló befektetési területek betelepítésével, az arra alkalmas területek átsorolásával erősíthető.

A kidolgozott és érvényben lévő kistérségi foglalkoztatási paktum tagjai a vállalkozások a kistérség társadalmi-gazdasági szereplői együttesen kívánnak fellépni a foglalkoztatási

szint növelése, a térség hátrányos helyzetének mérséklése, a lakosság életminőségének javítása és a szakképzés munkaerőpiac igényeihez igazítása érdekében.

Rétság vállalkozási környezet fejlesztése során nagyon fontos a horizontális szempontok, az esélyegyenlőség és a környezeti fenntarthatóság feltételeinek a biztosítása. Ebből a szempontból kiemelt figyelmet kell fordítani a családbarát munkahelyek létrehozására, a család és a munkahely összeegyeztetésének biztosítása érdekében, a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztésére, a roma lakosság foglalkoztatottságának elősegítésére, a fogyatékos emberek foglalkoztatására.

3.3 Koherencia (illeszkedés)

3.3.1 Összhang a településszerkezeti tervvel

Rétság Város integrált városfejlesztési stratégiájának irányvonalát az elkészített Településrendezési Terv és a Helyi Építési Szabályzat határozza meg. Ezen anyagok elkészítése a város gazdasági, szociális, kulturális, történelmi, régészeti, idegenforgalmi érdekeinek szem előtt tartásával történt, illetve ezen szempontok fokozott érvényre juttatása érdekében jött létre.

Ezen tervdokumentációk megjelölik a szükséges és lehetséges fejlesztési irányokat, azok területeit, figyelembe véve a várható prognosztizált fejlődési trendekkel, amelyek összhangban vannak a Regionális és Ágazati Operatív Programokkal.

Az integrált városfejlesztési stratégia tartalmaz olyan beruházási elemet, amely miatt a város Településrendezési Tervét, vagy a Helyi Építési Szabályzatot módosítani, illetve módosíttatni kell. Ez a módosítási munka folyamatban van.

A városrészek kitűzött fejlesztési céljai a város Településrendezési Tervével összhangban kerültek kialakításra. Rétság város Településrendezési Terve a beépítésre szánt területeket négy kategóriába sorolja:

- Lakóterületek
- Településközpont vegyes terület
- Gazdasági területek
- Különleges területek

Lakóterületek

A város 1978 hektáros területén belül a lakóterület a legnagyobb kiterjedésű területfelhasználási kategória. Belterületi lakóterületen belül a kisvárosias, a kertvárosias egyaránt jelen van.

A város központon kívüli területeken a lakásmobilitás növelése érdekében a minőségi lakásépítés és a szociális lakásépítés számára nem biztosított a terület. Minőségi és szociális lakásépítés többlakásos beépítésben a volt honvédségi laktanya területén valósítható meg. Lakóterület-fejlesztés családi vagy intenzívebb (sor-, lánc-, esetleg átriumházas) formában a rendelkezésre álló területeken.

Lakótelkes kialakítással beépítésre előkészített, közművesített terület a jelenleg nincs a város belterületén belül.

Településközpont vegyes területek

A jellemzően településközponti funkciókat hordozó - intézményeket tartalmazó - területek kerültek besorolásra a településközpont vegyes területbe.

A városközpontban lévő részeken a központi szerepkör és a településszerkezeti védettség egyidejű biztosítására ad lehetőséget a terv.

A külső településrészek vegyes területek az önkormányzati ellátási kötelezettségű oktatási, szociális ellátást szolgálják vagy kereskedelmi jellegűek.

Gazdasági területek

Gazdasági területbe a gazdasági célú építmények elhelyezésére szolgáló területek és azok feltáró belső úthálózata sorolt. A gazdasági területen belül kereskedelmi szolgáltató és ipari terület különít el a Terv.

Kereskedelmi szolgáltató területbe tartoznak a védőterületet nem igénylő vagy telken belüli védőterülettel rendelkező gazdasági célú területek. Ezek a belterület meglévő üzemei és a belterület déli fejlesztésében a szemételep felszámolását követően javasolt fejlesztések.

A 2-es úttal összefüggésben távlati gazdasági területi fejlesztés javasolt. A tartalékolás érdekében a mezőgazdasági területen belül un. fejlesztési övezetbe sorolt a terület, ahol építési tilalom nélkül az építésügyi szabályozással biztosított az „elépítés”.

Különleges területek

Volt laktanya területe

A laktanya és a hozzá tartozó tisztai lakóépületek szerkezetileg hozzá tartoznak a város belterületéhez. A Hunyadi és a Templom utcákon keresztül lehet megközelíteni. A területen körülbelül 30 különböző méretű rendeltetésű és állapotú épület található. A terület teljes területe közművesített, önálló szennyvíztisztító műtárgyakkal rendelkezik. A közművek állapota erősen leromlott, a terület hasznosíthatóságának egyik feltétele a megfelelő közműhálózat megléte.

Sportterületek

Ide sorolja a rendezési terv a Rákóczi út déli végén létesült erősen leromlott állapotú, hiányos létesítményű sportpályát, valamint a volt honvédségi laktanya mellett lévő mintegy 3 hektár területű területet. Ezek közé a területek közé kell még sorolni az általános iskola játszóudvarát és a tornatermet.

Temetők területei

Két temető található a városban, az egyik a Zrínyi utca végén lévő 2 hektár alapterületű körülkerített, fásított, kultúráltnan karbantartott sírkert, a másik a város pusztaszántói területén található, ahová már nem temetkeznek.

Kovács kúria

A város pusztaszántó részén található. Az ingatlan földterülete 6000 m². Az igényesen helyreállított főépületben szálloda üzemel, kertje, környezete rendezett, igényesen helyreállított. Országosan nyilvántartott védettségű műemlék.

3.3.2 A célrendszer koherenciája

A városrészekre kidolgozott programok egymással összhangban vannak, a városrészek nagy részénél a meglévő funkciók megerősítésére, fejlesztésére, illetve kibővítésére irányulnak. Teljesen új funkció bevezetése kizárólag a jelenleg funkcióhiányos korábbi katonai funkciók megszűnésével értékes, városközpont elhelyezkedésű, gazdasági jellegű területek szabadultak fel.

A városfejlesztési stratégia irányelve az élhető, emberléptékű, komfortos kisváros kialakítása, amelynek alapját a gazdaságfejlesztés, a település természeti és épített örökségének a megőrzése, szépítése, a modern technológiákra alapozott gazdaság és a

turizmus feltételeinek fejlesztése teremti meg. Az egyes városrészekre vonatkozó célok megfogalmazása is ezen elvek figyelembe vételével történt.

A városrészek funkciója azonban eltérő is egyben, amelyek megfelelően egészítik ki egymást.

- A városközpont fejlesztése, közösségi terek kialakítása, műemlék, járdák, utak, parkolók felújítása és funkcióik bővítése szoros összefüggésben van a volt honvédségi laktanya területén és a városközponton kívüli területeken tervezett fejlesztésekkel.
- Mivel a lakások iránti építési igény az elmúlt 5-6 évhez képest várhatóan növekedni fog, az önkormányzat a lakásépítéseket csak a városközponton kívüli területeken, vagy a volt honvédségi laktanya területén tudja megvalósítani, míg a városközpontban az alacsony komfortfokozatú lakások korszerűsítése a cél.
- A városközpontban tervezett fejlesztések a környezeti állapotban nem okoznak veszteséget, sőt növelik a zöldfelületet. Az utcák átalakításával azok harmonikus egységének a kialakítása cél, jobb minőségű útfelületekkel, gyalogos járdákkal, kerékpárúttal, csapadékvíz elvezető rendszerekkel.
- A forgalom átszervezése szintén a környezeti állapot javítását célozza, hiszen lényegesen csökkenthető lesz a gépjárművek által okozott zaj, balesetveszély és szennyezőanyag kibocsátás. A fejlesztések eredményeként a parkolás korszerűen kialakított parkolóknak fog történni.

4 Előzetes Akcióterületi Terv

4.1 Illeszkedés az Integrált Városfejlesztési Stratégiához

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában meghatározott általános célok, illetve az egyes városrészekre lebontott városrészi célok rendszerükben illeszkednek a település rendezési tervéhez.

Az alapvető illeszkedés természetesen nem jelenti a konkrét fejlesztési projektek megvalósításához adott esetben nélkülözhetetlen módosításokat. Az eATT megvalósításának előkészítése során a szakértők részletesen megvizsgálták az egyes fejlesztések esetleges módosítási igényeit: a feladatok részleteit az eATT tartalmazza.

Az illeszkedés vizsgálatának általános, a célokra vonatkoztatott szintjén túl - az akcióterületen megvalósítandó projektek átvilágítása mellett - megtörtént az egyes városrészi húzó projektek szerkezeti tervhez való illeszthetőségének elemzése is. E vizsgálat eredményeit a városrészi projekteket bemutató fejezet tartalmazza.

4.2 A településfejlesztési akcióterület kijelölése, jogosultság igazolása

4.2.1 Akcióterület kijelölése

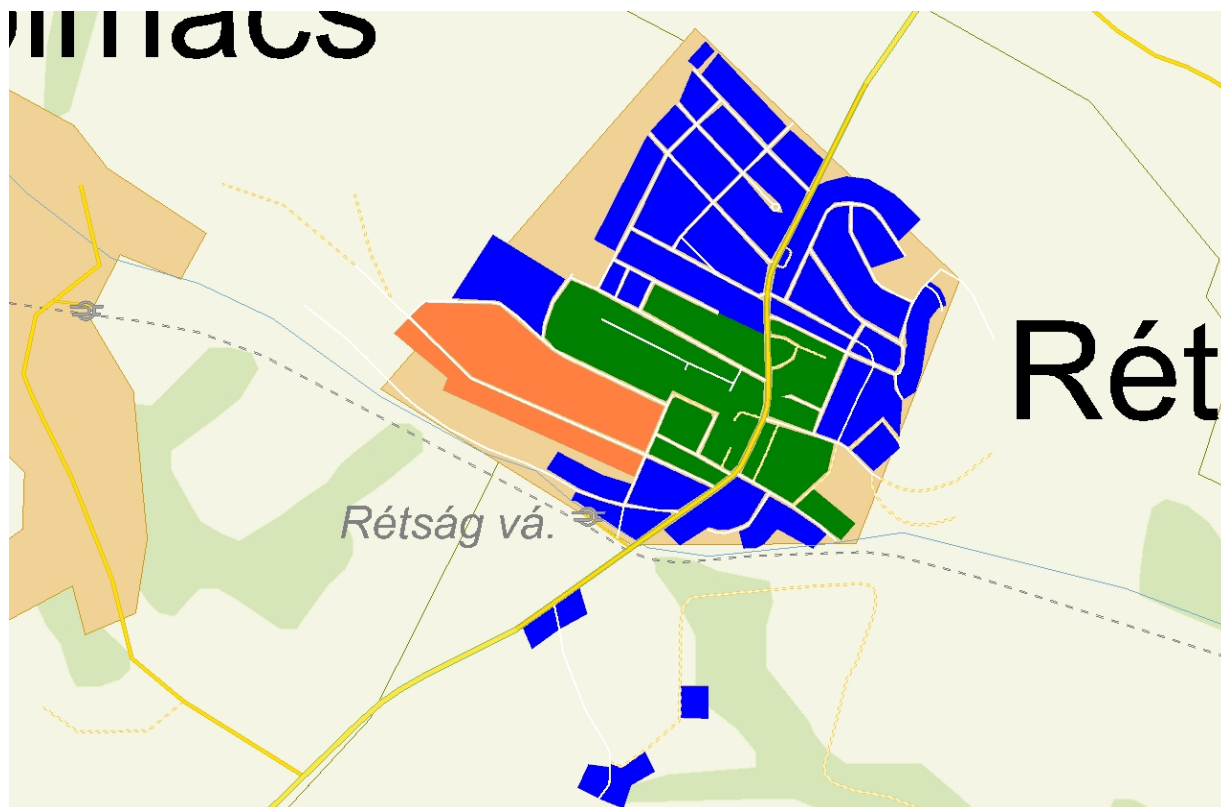
Rétság funkcióbővítő városfejlesztése alapvetően az alábbi három városrésze koncentrálna

1. a város központi része *(2008-2013. közötti programozási időszak);*
2. a volt honvédségi laktanya területe *(2008-2013. közötti programozási időszak)* és
3. a városközponton kívüli területek *(2014-től kezdődő programozási időszak)..*

A 2007-2013. közötti tervezési időszakra vonatkozó akcióterületek kijelölése a város IVS-ben megfogalmazott rövid- és középtávon meghatározott céljainak elérését szolgálják.

Az alábbiakban részletesen bemutatásra kerülnek az akcióterületek, a fejlesztésektől elvárt eredmények, illetve követelmények, a fejlesztések céljai a 2008-2013. évekre vonatkozó programozási időszakban és bemutatásra kerülnek a 2014. évtől kezdődő programozási időszakra vonatkozó fejlesztési célok.

14. térkép Rétság város akcióterületi térképe

Forrás: KSH

Zöld színű terület – Városhközpont 1. számú akcióterület

Narancssárga színű terület – Rétság volt laktanya területe 2. számú akcióterület

Kék színű terület – Városhközponton kívüli területek 3. számú akcióterület

4.2.1.1 Rétság városközpont, 1. számú akcióterület

Az akcióterület a város alábbi területeit érinti:

- Templom – 2651. Rétság, József A. u. 2., 380 hrsz.;
- Polgármesteri Hivatal – 2651 Rétság, Rákóczi út 20., 415/1, 415/2hrs.;
- Városi Művelődési Központ és Könyvtár – 2651 Rétság, Rákóczi út 26., 416 hrsz.
- Kossuth u. – 229/1 hrsz.,
- Zrínyi u. – 183 hrsz.,
- Leendő autóbusz pályaudvar – Hrsz.: 196/1-3, 198/3, 198/16, 199, 200, 201, 202/5, 202/6, 203/3, 207/1–4, 208/1, 208/2, 209/2, 211,
- Városközpont zöldfelület – Hrsz.: 412/20, 304/10,
- Templom utca,
- Hunyadi utca,
- Akácfa utca,
- Korányi és a Madách utca,
- Petőfi utca,
- 2-es főút Rétság város központján átvezető szakasza, Rákóczi út,
- Nyárfa utca,
- Mikszáth utca,

A városközpontban található a város főbb funkcióihoz kapcsolódó legtöbb létesítmény:

- közigazgatás: *Polgármesteri Hivatal*
- oktatás:
  - *általános iskola*
  - *óvoda*
- közművelődés: *művelődési központ és városi könyvtár*
- hitélet: *római katolikus templom, evangélikus imaház*
- műemlék: *XVII. századi harangláb*
- egyéb: *rendőrség, tűzoltóság, posta, szakorvosi rendelők, mentők, , parkolók, bank, kiskereskedelmi egységek, vendéglátóhelyek*

4.2.1.2 Volt honvédségi laktanya rehabilitációja, 2. sz. akcióterület

Az akcióterület a város alábbi területeit érinti:

- Rétság 356/27 - 356/39 hrsz –ig,

A volt honvédségi laktanya területén jelenleg csak a tűzoltó szertár működik.

4.2.1.3 Városközponton kívüli területek fejlesztése 3. számú akcióterület

Az akcióterület a város alábbi területeit érinti:

- Déli gazdasági terület (305, 306, 307, 308, 309, /1 - 8, 310/1 – 5, 311)
- Szabadidő – rekreáció céljára alkalmas terület (144, 145, 146, 40/1, 40/2 hrsz)
- Volt laktanya melletti területen lévő sportpálya (356/24 hrsz)
- A város déli területén lévő sportpálya (036/2, 036/20, 036/22, 295, 296 hrsz.)
- A település északi részén autóbusz megállóhelyek (520, 13/1 hrsz)
- A város északi részén lakóterület kialakítására alkalmas terület (0148/1, 0148/3, 0148/4, 0148/5 hrsz.)

Az akcióterület beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területeket ölel fel. Funkciójuk tekintetében is különbözőek, megtalálhatók itt lakóterületek, gazdasági területek, különleges területek, közlekedési területek, zöldterületek, erdőterületek, mezőgazdasági területek, vízgazdálkodási területek.

4.2.2 Jogosultság igazolása

Az integrált városfejlesztési stratégia előzetes akcióterületi tervében szereplő projektek EU támogatással megvalósuló fejlesztések ezért indokolt a jogosultság igazolása.

Az akcióterületek – a város gazdaságilag és társadalmilag meghatározó központi területén helyezkednek el. A városközponti szerepköre funkcióellátottságában mutatkozik meg. A rehabilitálandó területen közintézmények, közszolgáltatást nyújtó intézmények, ill. szolgáltató funkciók vannak jelen.

A funkcióbővítő fejlesztés a város központi területen és a város belterületi részén valósul meg, amely a város életében meghatározó gazdasági – társadalmi szerepet tölt be. A kijelölt akcióterületeken integrált fejlesztés jön létre, mely az akcióterületek helyzetéhez illeszkedve, fejlesztési céljait figyelembe véve kapcsolódik városi célú, közcélú, gazdasági célú és közösségi célú funkciók erősítéséhez, bővítéséhez.

A kijelölt akcióterületek között barnamezős fejlesztés is helyet kapott. A volt honvédségi laktanya, mint barnamezős terület a város belterületén helyezkedik el, megfelel a barnamezős terület kritériumainak.

4.2.3 Az akcióterületre vonatkozó adatok beszerzése

Az IVS helyzetelemzéséhez a városi és városrész szintű, illetve a szociális célú városrehabilitáció esetén az akcióterületre vonatkozó 2001. évi népszámlálási adatok a Központi Statisztikai Hivatal Népszégsztisztikai Főosztályáról kerültek beszerezésre.

Az utcák általi lehatárolások meg lettek küldve a KSH-nak, mely a város egészére és a meghatározott területi egységekre vonatkoztak. Az erről szóló igazolást mellékelten csatoltuk.

4.3 Helyzetelemzés

4.3.1 Az akcióterület bemutatása, problémafeltárás

Városközpont

A városközpontban található a kereskedelmi és vendéglátóipari egységek döntő többsége. A városban 73 kiskereskedelmi üzlet működött 2006-ban, a 23 vendéglátó hely nagy része a városközpontban üzemel. A városban található egyetlen kereskedelmi szálláshely szintén a városközpontban működik. A városkép szempontjából kedvezőtlen, hogy a kereskedelmi és vendéglátóipari egységeknek nincs a városra jellemző egységes külső arculata. Az üzletek külső megjelenése, a kirakatok nem vonzzák a vásárlókat. Nincsenek „mágnesüzletek”, amelyek generátorhatást fejtenének ki a többi üzlethez kapcsolódóan. Az üzletek kínálata nem tudja ellensúlyozni a nagy bevásárlóközpontok elszívó hatását. Az épületek megjelenése esztétikai szempontból erősen kifogásolható, a városképet rombolja.

A városközpontban él a város népességének 47,6 %-a. A városközponti lakónépességben belül a 0-14 éves korosztály aránya 20,1 %, a 15-59 éves korosztályé 66,5 %, a 60 év felettieké pedig 13,4 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 20,9 %, az felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évnél idősebb korosztályban 14,6 %.

A foglalkoztatottak aránya az aktív népességben belül 59,4 %. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 37,2 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 12,3 %.

A városközpontban található a lakásállomány 51,1 %-a. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 13 %.

Volt honvédségi laktanya

A területen lakóépületek, lakáscélú ingatlanok nem találhatóak, ezért erre vonatkozó statisztikai adatok nincsenek.

A városközponton kívüli területek

A városközponton kívüli területen él a város népességének 51,6 %-a. Az itt élő lakónépességben belül a 0-14 éves korosztály aránya 17,5 %, a 15-59 éves korosztályé 71,4 %, a 60 év felettieké pedig 11,2 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 20,7 %, az felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évnél idősebb korosztályban 12,5 %.

A foglalkoztatottak aránya az aktív népességben belül 60 %. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 37,6 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 10,4 %.

A városközponton kívüli területen található a lakásállomány 47,6 %-a. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 8,1 %.

4. táblázat Rétság - indikátorok a szociális városrehabilitációhoz

Mutató megnevezése	1. Rétság volt laktanya területe (akcióterület)	2. Városközpont (akcióterület)	3. Városközponton kívüli területek (akcióterület)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	11,8	20,9	20,7
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	33,3	14,6	12,5
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	40,0	35,9	43,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	37,5	54,8	50,7
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	0,0	6,2	8,9
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	0,0	2,0	1,8
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	0,0	8,6	7,4
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	0,0	12,6	7,4
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	50,0	2,4	1,2

Forrás: 2001. évi népszámlálás

4.4 Fejlesztési célok és beavatkozások

4.4.1 Az akcióterületek fejlesztésének célja, rész céljai

1. számú akcióterület – Rétság városközpont a 2008-2013 programozási időszakban

A fejlesztések eredményeként megújuló városközpont képes lesz biztosítani az IVS-ben megfogalmazott célokat, melyek konkrétan a kijelölt akcióterületre vonatkozóan:

- erősödnek Rétság városi és kistérségi közigazgatási funkciói;
- könnyebben elérhetővé válnak a kistérségi járóbeteg ellátás keretei között igénybe vehető egészségügyi szolgáltatások;
- megújulnak és bővülnek a területen található zöldfelületi részek,
- a fejlesztések jelentős mértékben hozzájárulnak a városkép és az infrastruktúra fejlesztéséhez, egységes városképhez szükséges épületek, terek, utcák, gyalogutak, parkolók, zöldfelületek jönnek létre.

Önkormányzati fejlesztések

Rétság Város Önkormányzatának tervezett fejlesztései az ÉMOP Funkcióbővítő településrehabilitáció c. pályázati felhívásához kapcsolódóan kerültek meghatározásra. Ennek megfelelően

- *Városkép fejlesztése*
  - Kossuth utca, Zrínyi utca felújítása, parkolók kialakítása, zöldfelület fejlesztése (Kossuth u. 229/1 hrsz, Zrínyi u. 183 hrsz.).
  - Városközpont zöldfelületi fejlesztése (412/20, 304/10 hrsz.).
  - Parkolók építése, kialakítása.
- *Örökségvédelem*
  - XVII. századi harangláb épületének külső felújítása.
- *Közlekedési célú fejlesztések*
  - Autóbusz pályaudvar kialakítása (196/1-3, 198/3, 198/16, 199, 200, 201, 202/5, 202/6, 203/3, 207/1–4, 208/1, 208/2, 209/2, 211)

A magánszféra tervezett fejlesztései

- A Római Katolikus templom épület akadálymentesítése, bizonyos részeinek átépítése, a szükséges épület-, és szerkezeti elemek cseréje.
- Az Evangélikus Imaház épületének külső felújítása, hőszigetelése.
- Cukrászda építése, bővítése (Nagyparkoló tér 1.)

2. sz. akcióterület – Volt honvédségi laktanya a 2008-2013 programozási időszakban

A fejlesztések eredményeként megújuló volt honvédségi laktanya képes lesz biztosítani az IVS-ben megfogalmazott célokat, melyek konkrétan a kijelölt akcióterületre vonatkozóan a következők:

- megvalósul az épületek és a terület hasznosítása;
- erősödnek a város kistérségi közigazgatási, egészségügyi funkciói;
- nő a helyben maradó fiatalok száma.

Önkormányzati fejlesztések

Rétság Város Önkormányzatának tervezett fejlesztései az ÉMOP Funkcióbővítő településrehabilitáció c. pályázati felhívásához kapcsolódóan kerültek meghatározásra. Ennek megfelelően:

- a területet kiszolgáló közmű-, és infrastrukturális rendszerek felújítása;
- a meglévő épületek egészségügyi, művelődési, sport, turisztikai és kulturális célú hasznosítását szolgáló tervezési dokumentumok, koncepciók, tanulmánytervek kidolgozása;
- az ingatlan hasznosítást szolgáló marketing stratégia és értékesítési terv kidolgozása, marketing kampányok megvalósítása történne.

3. sz. akcióterület – *Városközponton kívüli területek a 2014-től kezdődő programozási időszakban*

A fejlesztések eredményeként a városközponton kívüli területek képesek lesznek biztosítani az IVS-ben megfogalmazott célokat, melyek konkrétan a kijelölt akcióterületre vonatkozóan a következők:

- rekreációra alkalmas területek alakulnak ki;
- élhető kisvárosi környezet jön létre;
- jelentős kiterjedésű, kultúrált zöldterület jön létre;
- nő a gazdaságfejlesztésre alkalmas övezet területe;
- nő a helyben maradó fiatalok száma;
- építési célokra alkalmas területek kijelölése történik meg.

Önkormányzati fejlesztések

Rétság Város Önkormányzatának tervezett fejlesztései az ÉMOP Funkcióbővítő településrehabilitáció c. pályázati felhívásához kapcsolódóan kerültek meghatározásra.

Ennek megfelelően:

- Lakóterületi egységek kijelölése a város északi részén található, cca. 34 ha nagyságú területre, ennek érdekében TSZT, HÉSZ, SZT készítendő.
- A Takarék utca közepén (146. hrsz.) egy rekreációs, szabadidő eltöltésére alkalmas komplexum kialakítása.
- A volt laktanya melletti sport terület revitalizációja, sport létesítmények építése.
- A Takarék utca, Mező utca közötti szakaszon a Rákóczi út (2-es főközlekedési út) mindkét oldalán autóbusz megállók beiktatása, kiépítése.
- Temető urnahelyek kiépítése
- Mindszenty József hercegprímás, bíboros emlékhely kialakítása – volt laktanya területén
- Korányi utca összekötése a Madách utcával

Önkormányzati és a magánszféra tervezett fejlesztései

- A város déli területén meglévő gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató övezet rendezése, bővítése.
- A város déli területén (295 hrsz.) lévő sportpálya helyén lakóterületi egységek kijelölése, az új sportpálya megépülését követően.

4.4.2 Fejlesztési programok

4.4.2.1 Regionális Operatív Program 2007-13 között város-rehabilitációs célú pályázat tartalma, önkormányzati fejlesztések.

I. Program: Parképítés és felújítás (Kossuth utca és Korányi utca belsőség, 2-es főút bal oldala a templomkerttől az egészségházig)

A városközpont zöldfelületi fejlesztése a város környezet védelmét, mindannyiunk életterének minőségi javítását hivatott szolgálni. A 2-es főközlekedési út (Rákóczi út), a bekötő utak mentén lévő közterületek, valamint a művelődési ház szomszédságában (412/20hrs) húzódó, jelenleg leromlott állapotban lévő területek fejlesztése, bővítése, korszerűsítése mára már nélkülözhetetlen, a lakosság számára a „fórum” kialakítására tart igényt, úgy a felnőtt, mint a fiatalabb korosztály.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
Parképítés és felújítás	59 568 000	ÉMOP, Önkormányzat

II. Program: A művelődési ház és könyvtár felújítása (2651 Rétság, Rákóczi út 26. hrsz.: 416.)

A művelődési ház nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése, az épület akadálymentesítése történik.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
A művelődési ház és könyvtár felújítása	48 634 928	ÉMOP, Önkormányzat

III. Program: Autóbusz pályaudvar kialakítása (2651 Rétság, hrsz.: 196/1-3, 198/3, 198/16, 199, 200, 201, 202/5, 202/6, 203/3, 207/1-4, 208/1, 208/2, 209/2, 211)

A város komoly gondokkal küzd az autóbusz pályaudvar hiánya miatt. Jelenleg az autóbuszok a Rákóczi (2-es főközlekedési út) út mentén állomásoznak, megnehezítve a város forgalmát, valamint kiteve a lakosságot a baleset veszélyének. Pár évvel ezelőtt tömegközlekedési szerencsétlenség történt, amikor egy kamion a járdán várakozó tömegbe hajtott, több személy (felnőtt és gyerek) halálát okozva.

Mára már tarthatatlan, hogy a város ne rendelkezzen egy korszerű autóbusz pályaudvarral. A megcélzott terület, részben önkormányzati, részben magántulajdonú. Az önkormányzat saját erejéből nem tudja ezt a nagy volumenű beruházást megvalósítani.

A fejlesztéssel érintett terület a város központjában található. Nagyobb részben önkormányzati tulajdonú ingatlanok találhatók itt, főleg kereskedelmi, vendéglátóipari egységek, parkolók. Vannak azonban önkormányzati tulajdonú lakó ingatlanok is a területen. A Kossuth utca 22. száma alatti 2 db. komfort nélküli lakások jelenleg lakatlanok, ezért az épületek szanálása során nem a lakók elhelyezésével kapcsolatban az önkormányzatnak nem kell intézkedni.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
Autóbusz állások, pályaudvar kiszolgáló létesítmények, kerékpár tárolók, gépjármű parkolók, zöldfelületi fejlesztés	107 400 000	ÉMOP, Önkormányzat

IV. Program: Útburkolatok felújítása, járdaépítés, vízelvezetés, parkolók felújítása (Kossuth u. 229/1 hrsz, Zrínyi u. 183 hrsz., Polgármesteri Hivatal, Nagyparkoló, a volt Börzsönyi étterem mögötti parkoló, egészségház parkolója)

A városközpont a mindenkori városvezetés és hivatalvezetés „lelki tükre”. Ezen elvek mentén szeretné a Képviselő - testület a településközponttal foglalkozni, figyelembe véve a több hús évs lemaradást ezen a területen.

A városközpontban felújításra és korszerűsítésre szorul a városháza, a művelődési ház (kultúrház), valamint a városközpontra szerveződő utcák, parkolók kialakítása létfontosságú.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
Útburkolatok felújítása, járdaépítés, vízelvezetés, parkolók felújítása	71 223 694	ÉMOP, Önkormányzat

V. Program: Infrastruktúra felújítás a volt laktanya területén (356/27 - 356/39 hrsz – ig.)

2008. 04. 03. –ai Képviselő-testületi ülésen elfogadásra kerültek a volt laktanya területére a településrendezési eszközök. A program területe erősen leromlott, közműhálózata elavult, használhatatlan.

A településrendezési eszközök értelmében ez a terület biztosítaná a településen a szociális – egészségügyi, a művelődési és sport (mozi, színház, konferencia komplexum, galéria) funkciókhoz a szükséges épületeket (barnamezős beruházás).

A terület hasznosíthatóságához létfontosságú a teljes, megfelelő közműhálózat felújítása.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
Infrastruktúra felújítás a volt laktanya területén	100 352 504	ÉMOP, Önkormányzat

VI. Program: A polgármesteri hivatal épületének felújítása (2651 Rétság, Rákóczi út 20. hrsz.: 415/1, 415/2)

Az épületek állapota, műszaki megoldásai korszerűsítést igényelnek. A nyílászárók, szigetelési, elektromos és fűtési rendszerek elavultak, rossz hatásfokúak. Cseréjükkel jelentős megtakarításokat érhet el a város. A polgármesteri hivatal épületének tetőszerkezetének, nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
A polgármesteri hivatal épületének felújítása	88 337 507	ÉMOP, Önkormányzat

VII. Konyha és étkeзде kialakítása (2651 Rétság, Mikszáth út. 25 hrsz.: 134/4)

Az óvoda konyha és étkeзде kialakítására engedélyes tervvel rendelkezik az önkormányzat, a Templom úti konyha mára már teljesen leromlott állagú, egészségtelen. Ezen ingatlan(ok) értékesítésével a bevételből más fejlesztések, vagy akár önrész biztosítható. Az iskola épületével összekötő folyosó építése is a cél.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
Konyha és étkeзде kialakítása	73 731 925	ÉMOP, Önkormányzat

VIII. Rákóczi úti iskola felújítása (2651 Rétság, Rákóczi út 30. hrsz.: 424)

Az épület azbesztmentesítése a homlokzat hőszigetelése, az épület akadálymentesítése jelenti a teendőket.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
Rákóczi úti iskola felújítása	21 519 880	ÉMOP, Önkormányzat

4.4.2.2 Magánszféra által megvalósítani kívánt projektek a közszféra fejlesztései nyomán.

IX. Római katolikus templom felújítása (2651 Rétság, József A. u. 2. hrsz.: 380)

A Római Katolikus templom „megérett” a felújításra, fűtés korszerűsítésre akadálymentesítésre.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
Az épület rekonstruálása, akadálymentesítés	30 560 092	ÉMOP, magán szféra

X. Evangélikus Imaház felújítása (2651 Rétság, Rákóczi u.7 hrsz.: 290)

Az épület külső felújítása a városkép esztétikai fejlődését szolgálja, az evangélikus hitélet gyakorlását folytató lakosok és a településre érkezők számára nyújt kedvező képet a fejlesztés.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
Evangélikus Imaház felújítása	2 402 846	ÉMOP, magán szféra

XI. Cukrász üzem és cukrászdafejlesztés (2651 Rétság, Nagyparkoló tér 1. hrsz.: 412/19, 412/16)

Az épületben működő üzem és vendégtér bővítését tartalmazza a projekt, mely a kapacitás és a foglalkoztatás mértékét növeli. A fejlesztés nagymértékben hozzájárul a kereskedelmi szolgáltatások bővüléséhez.

A tevékenység célja	Megvalósítás költsége Ft (bruttó)	Forrás
Cukrász üzem és cukrászdafejlesztés	29 918 160	ÉMOP, magán szféra

4.4.3 A tervezett tevékenységek illeszkedése a célcsoport igényeihez

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában kijelölésre került akcióterületeket érintő projektek elsődleges célcsoportja az adott területen élő lakosok, illetve a területen működő intézmények és gazdálkodó szervezeteik nyújtotta szolgáltatásokat igénybe vevő Rétsági és a Rétsági kistérség településein élő lakosok, valamint az ott munkát vállaló dolgozók.

A fejlesztések elsősorban közintézmények, utak, járdák, parkolók, csapadékvíz elvezető rendszerek és a magánszféra (templomok, cukrászda) építési beruházásainak megvalósítására irányulnak. Ezek eredményeként a Rétságon élők, illetve a közintézmények (közigazgatás, közoktatás, közművelődés, stb.) és a hitélet, valamint a vendéglátás szolgáltatásait Rétságon igénybevevők a mai kor színvonalán, egészséges, energiatakarékos, vonzó esztétikai környezetben tudják igénybe venni.

4.4.4 A városrehabilitációs projekt végrehajtási ütemterve

Akcióterület	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014-
Városközpont							
- Parképítés és felújítás							
- A művelődési ház és könyvtár felújítása							
- Autóbusz pályaudvar építése a Kossuth utcai belsőségben							
- Útburkolatok felújítása, járdaépítés, vízelvezetés, parkolók felújítása							
- A polgármesteri hivatal épületének felújítása							
- Konyha és étkezdé kialakítása							
- Rákóczi úti iskola felújítása							
- Római katolikus templom felújítása							
- Evangélikus Imaház felújítása							
- Cukrász üzem és cukrászdafejlesztés							
Volt honvédségi laktanya							
- Infrastruktúra felújítás a volt laktanya területén							
Városközponton kívüli területek							
- Autóbusz pályaudvar építése a Kossuth utcai belsőségben							
- A város Északi részén lévő lakóterület							
- Déli gazdasági terület							
- Sportpálya revitalizációja (volt laktanya melletti terület)							
- „Sportpálya” rendeltetés megváltoztatása a város Déli területén – lakóterületi fejlesztés							
- Szabadidő – rekreáció területe							
- Autóbusz megállóhelyek a település északi részén							
- Temető urnahelyek kiépítése							
- Mindszenty József hercegprímás, bíboros kialakítása – volt laktanya területén							
- Korányi utca összekötése a Madách utcával							

4.4.5 *A tervezett fejlesztések várható hatásai*

Társadalmi-gazdasági hatások

Rétság város integrált városfejlesztési stratégiája középtávra (7-8 évre) szóló tervezési dokumentum. A stratégiai célok meghatározása során aktív partneri együttműködés eredményeként történt, ami a társadalmi nyilvánosságot biztosította. A tervezési, stratégia alkotási munkába bekapcsolódó önkormányzati képviselőtestületi tagok, bizottságok tagjai, rétsági lakosok, vállalkozók, civil szervezetek képviselői véleményük, észrevételeik megfogalmazásával járultak hozzá a munkához.

A kivitelezési, építési munkák végrehajtásával – a közbeszerzési törvény előírásainak figyelembevétele mellett – elsősorban helyi vállalkozók lesznek megbízva, ahol lehetséges kiegészítve közhasznú foglalkoztatási elemekkel. Így nemcsak a tervezésbe, hanem a projekt elemeinek a végrehajtásába is bekapcsolódhatnak a helyi vállalkozók lakosok.

A funkcióbővítéssel járó városrehabilitációs projekt gazdasági hatásai a termelő infrastruktúrális rendszerek megújulását követően fognak jelentkezni. A barnamezős területként számon tartott volt honvédségi laktanya épületeit és területét kiszolgáló közművek, termelő infrastruktúrális rendszerek felújítása elengedhetetlenül szükséges az ingatlan revitalizálásához.

Esélyegyenlőségi hatás

A településnek nincs esélyegyenlőségi terve. Ennek pótlása mielőbb megoldandó feladat. Elkészült ugyan a Rétsági Általános Iskola Esélyegyenlőségi Terve ez azonban csak egy intézményre vonatkozik. A város vezetőségének eltökélt szándéka, hogy szakértők segítségével kidolgozza az önkormányzati esélyegyenlőségi programját, amely tartalmazni fogja a helyi közügyekkel és a települési önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat, megvalósításuk forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését. A készülő települési esélyegyenlőségi program különösen a lakhatás illetve a szociális szolgáltatásokhoz, és az infrastruktúrához való hozzáférés terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kívánja ösztönözni.

Az integrált városfejlesztési stratégia céljait szolgáló funkcióbővítéssel járó városrehabilitációs projektben szereplő intézkedések mindegyike tartalmaz fizikai- és infokommunikációs akadálymentesítés céljait szolgáló elemeket.

Az integrált városfejlesztési stratégia és az annak részét képező anti-szegregációs terv a 2003. évi CXXV. törvény szellemében készült. Az anti-szegregációs terv a szegregáció által veszélyeztetett területek védelmére és a szelekciós mechanizmusok ellensúlyozására koncentrálnak, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása, a társadalmi kohézió és Rétság versenyképességének a biztosítása érdekében.

Környezeti hatások

A városrészekre kitűzött integrált városfejlesztési stratégiában szereplő célok környezeti állapotra gyakorolt hatása, a környezeti hatások kompenzálására tervezett intézkedések megalapozottak, és kellően alátámasztottak. Az építési beruházások végrehajtásánál alkalmazott technológiák, építőanyagok kiválasztásánál mindvégig fontos szempont a környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés, az épített és természeti környezetre gyakorolt hatás vizsgálata. A városkép megújulása, új funkciók megjelenése kedvező irányban hat a környezeti elemekre.

Az akcióterületekre tervezett fejlesztések energetikai szempontú racionalizálást eredményeznek és újszerű megoldásokat jelentenek, az alkalmazott technológiáknak és megújuló erőforrások alkalmazásának köszönhetően.

A város adottságainak köszönhetően (megfelelő széljárás, jelen lévő villamos energia hálózat, az ipari parkban működő napelem gyártással foglalkozó vállalkozás) hosszú távon mindenféle képen foglalkozni kell az energetikai rendszerektől történő függetlenség kérdésével.

Az integrált városfejlesztési stratégia fontos eleme, hogy hosszú távon foglalkozik a passzív energia fogyasztói státuszának aktívvá alakításával, mely nagyban befolyásolja a természeti környezetre gyakorolt hatását.

4.5 Pénzügyi terv

4.5.1 Pályázat előzetes összefoglaló költségvetése

5. táblázat Teljes akcióterületi terv pénzügyi terve

	A tevékenység célja	Tevékenység	Akcióterület/Megvalósulás helye (cím, hrsz.)	Becsült költség Ft bruttó)	Önkormányzati hozzájárulás (Ft.)	Pályázati támogatás (Ft.)	Magánszféra hozzájárulása (Ft.)
1.	Parképítés és felújítás	A 2-es út bal oldalán lévő zöldfelület, park felújítása, pihenő szigetek létesítésével a zöldfelület megnagyobbítása.	Kossuth utca és Korányi utca belsőség, 2-es főút bal oldala a templomkerttől az egészségházig	59 568 000	9 953 200	50 632 800	
2.	A művelődési ház felújítása	A művelődési ház nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése, az épület akadálymentesítése.	2651 Rétság Rákóczi út 26.	48 634 928	43 771 435	4 863 493	
3.	Autóbusz pályaudvar építése a Kossuth utcai belsőségben	Autóbusz állások, pályaudvar kiszolgáló létesítmények, kerékpár tárolók, gépjármű parkolók, zöldfelületi fejlesztés	2651 Rétság	107 400 000	91 290 000	16 110 000	
4.	Útburkolatok felújítása, járdaépítés, vízelvezetés, parkolók felújítása	A városközpont területén lévő járdák, utak, parkolók burkolatának felújítása, aszfaltozása, vízelvezető rendszer kiépítése, új járdák építése.	Kossuth és Zrínyi utcák, Polgármesteri Hivatal, Nagyparkoló, a volt Börzsöny étterem mögötti parkoló, egészségház parkolója	71 223 694	60 540 140	10 683 554	
5.	Infrastruktúra felújítás	A volt honvédségi laktanya területén lévő termelő infrastruktúra hálózatok, közművek felújítása.	2651 Rétság belterület hrsz: 356/26	100 352 504	85 299 628	15 052 876	
6.	A polgármesteri hivatal felújítása	A polgármesteri hivatal épületének tetőszerkezetének, nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése.	2651 Rétság, Rákóczi út 20.	88 337 507	75 086 881	13 250 626	
7.	Konyha és étkezdé kialakítása	Óvoda épület földszintjén konyha kialakítása, tetőtérben étkezdé és az iskola épületével összekötő folyosó építése	2651 Rétság,	73 731 925	62 672 136	11 059 789	
8.	Római katolikus templom felújítása	A templom épület felújítása és akadálymentesítése.	2651 Rétság, József A. u. 2.	30 560 092	27 504 083		3 056 009

9.	Evangélikus Imaház felújítás	Az épület külsejének felújítása, homlokzat felújítás	2651 Rétság,	2 402 846	2 162 561		240 285
10.	Cukrász üzem és cukrászdafejlesztés	Az üzem-, és a vendégtér bővítése, korszerűsítése	2651 Rétság, Nagyparkoló tér 1.	29 918 160	12 465 900		12 465 900
11.	Rákóczi úti iskola felújítása	Azbeszt mentesítés, homlokzati hőszigetelés, akadálymentesítés	2651 Rétság, Rákóczi út 30.	21 519 880	18 291 898	3 227 982	

6. táblázat A pályázat pénzügyi terve

	A tevékenység célja	Megvalósítás költsége (Ft)			Teljes költség %-a
		bruttó	nettó	20% áfa	
1.	Parképítés és felújítás	59 568 000	49 640 000	9 928 000	8,39%
2.	A művelődési ház felújítása	48 634 928	40 529 107	8 105 821	6,85%
3.	Autóbusz pályaudvar építése a Kossuth utcai belsőségben	107 400 000	89 500 000	17 900 000	15,13%
4.	Útburkolatok felújítása, járdaépítés, vízelvezetés, parkolók felújítása	71 223 694	59 353 078	11 870 616	10,03%
5.	Infrastruktúra felújítás	100 352 504	83 627 087	16 725 417	14,14%
6.	A polgármesteri hivatal felújítása	88 337 507	73 614 589	14 722 918	12,44%
7.	Konyha és étkeзде kialakítása	73 731 925	61 443 271	12 288 654	10,39%
8.	Római katolikus templom felújítása	30 560 092	25 466 743	5 093 349	4,31%
9.	Evangélikus Imaház felújítás	2 402 846	2 002 372	400 474	0,34%
10.	Cukrász üzem és cukrászdafejlesztés	29 918 160	24 931 800	4 986 360	4,21%
11.	Rákóczi úti iskola felújítása	21 519 880	17 933 233	3 586 647	3,03%
12.	BERUHÁZÁS ÖSSZESEN	633 649 536	528 041 280	105 608 256	89,26%

	A tevékenység célja	Megvalósítás költsége (Ft)			Teljes költség %-a
		bruttó	nettó	20% áfa	
13.	IVS	4 920 000	4 100 000	820 000	0,69%
14.	Műszaki tervek	4 920 000	4 100 000	820 000	0,69%
15.	Városfejlesztési társaság	1 200 000	1 000 000	200 000	0,17%
16.	Egyéb illetékek	500 000	416 667	83 333	0,07%
17.	Előzetes közbeszerzés	4 080 000	3 400 000	680 000	0,57%
18.	Előkészítés	15 620 000	13 016 667	2 603 333	2,20%
19.	Szolgáltatás - pénzügyi elsz.	4 800 000	4 000 000	800 000	0,68%
20.	Szolgáltatás - projektmenedzser	6 000 000	5 000 000	1 000 000	0,85%
21.	Egyéb tanulmány (pályázat, Előzetes akcióterületi terv)	6 120 000	5 100 000	1 020 000	0,86%
22.	2 főállású	9 576 000		9 576 000	1,35%
23.	Projektmenedzsmet	26 496 000	14 100 000	12 396 000	3,73%
24.	Mérnök, műszaki ellenőr	5 000 000	4 166 667	833 333	0,70%
25.	Nyilvánosság	9 000 000	7 500 000	1 500 000	1,27%
26.	Könyvvizsgáló	900 000	750 000	150 000	0,13%
27.	Adminisztratív ktg	6 400 000	5 333 333	1 066 667	0,90%
28.	Általános ktgt	6 400 000	5 333 333	1 066 667	0,90%
29.	Soft elemek	6 400 000	5 333 333	1 066 667	0,90%
30.	Összes egyéb szolgáltatás költsége	34 100 000	28 416 667	5 683 333	4,80%
31.	Összes járulékos költség	76 216 000	55 533 333	20 682 667	10,74%
32.	Teljes projekt költségvetés	709 865 536	583 574 613	126 290 923	100,00%

4.5.2 Kockázatok elemzése

Az integrált városfejlesztési stratégia végrehajtását szolgáló projekt megvalósítása során fellépő kockázatok hatékony kezelése érdekében kialakításra kerülnek a kockázati kategóriák besorolási keretei is, így például magas/közepes/alacsony, amelyeknél figyelembe vettük az alábbi szempontokat:

- Az értékelés folyamata mind a kockázatok bekövetkezésének valószínűsége, mind azok hatását figyelembe vegye.
- Az értékelés eredményeit olyan módon kell rögzíteni, hogy az megkönnyítse a kockázati prioritások meghatározását és a kockázatok folyamatos nyomon követését.
- Az értékelés során szét kell választani a még kezdeti, nem kezelt, és a beavatkozás után visszamaradt kockázatokat.

Az értékelést a kockázatkezelési kritérium mátrix alkalmazásával végezzük, amelyben az alacsony- közepes – magas szinteket jelölhetjük meg.

<i>A kockázat bekövetkezésének hatása a szervezetre</i>	nagy			
	közepes			
	kicsi			
		alacsony	közepes	magas
	<i>A kockázat</i>	<i>bekövetkezésének valószínűsége</i>		

A kockázatkezelés során a felmért kockázatok tulajdonképpen a kockázatok tényleges kezelésének előkészítését jelentik. Ezekre alapozva kerül sor azokra a konkrét lépésekre, válaszreakciókra, amelyek célja, hogy csökkentsék, illetve megszüntessék a fenyegetést jelentő kockázatokat, vagy éppen kihasználják a kínáló lehetőségeket.

A kockázat kezelése során a megelőző típusú kontroll tevékenység végzése történik. Ezek a kontrollok korlátozzák egy nem kívánt következménnyel járó kockázat realizálódásának lehetőségét. A szervezeten belül működő belső kontrollok többsége

ehhez a kategóriához tartozik. A gyakorlatban ez a kontroll a feladatok szétválasztása során valósul meg. Ennek során például az a személy, aki a számlák kifizetését hagyja jóvá különbözni fog attól, aki az árut vagy szolgáltatást megrendeli – ilyen módon megakadályozható, hogy valaki közpénzen saját hasznára tevékenykedjen. Vagy egyes tevékenységek ellátására csak meghatározott személyek kapnak felhatalmazást. Például megfelelően képzett, felkészített és ezáltal a sajtóval való kapcsolattartásra felhatalmazott személy kijelölése megelőzi a veszélyét annak, hogy nem megfelelő nyilatkozat jelenik meg a projektről a médiában.

A megelőző kontroll alkalmazása során fontos, hogy az arányban legyen a kockázat mértékével. A legszélsőségesebb kockázatoktól eltekintve (úgy mint emberi élet veszélyeztetése) általában elég, ha a kontroll egy ésszerű biztosítékot szolgáltat arra, hogy a kockázat mértékét a szervezet tűréshatárán belülre szorítják. A kontroll tevékenységnek megvannak a maga költségei és lényeges, hogy ezek ne haladják meg a kockázat bekövetkezésének megakadályozásából származó haszon mértékét. A kontroll célja sokkal inkább a kockázat mértékének visszaszorítása, mintsem teljes megszüntetése.

5 Antiszegregációs terv

Rétság város Antiszegregációs terve az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által kiadott Városrehabilitációs kézikönyvben foglaltak és hivatalosan az NFÜ honlapján megjelent útmutatások alapján készült. A terv készítése az Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kijelölt mentor szakmai segítségnyújtása mellett készült. A tervezés során egyeztetünk a Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnökével, a tőle származó becsléseken alapuló tájékoztatást felhasználtuk munkánk során. Az elkészített anyagot az önkormányzat képviselőtestülete és az érintett Bizottságai megtárgyalták, véleményezték a tervet. A lakosságnak lehetősége van a terv megismerésére, illetve véleményezésre az Interneten keresztül.

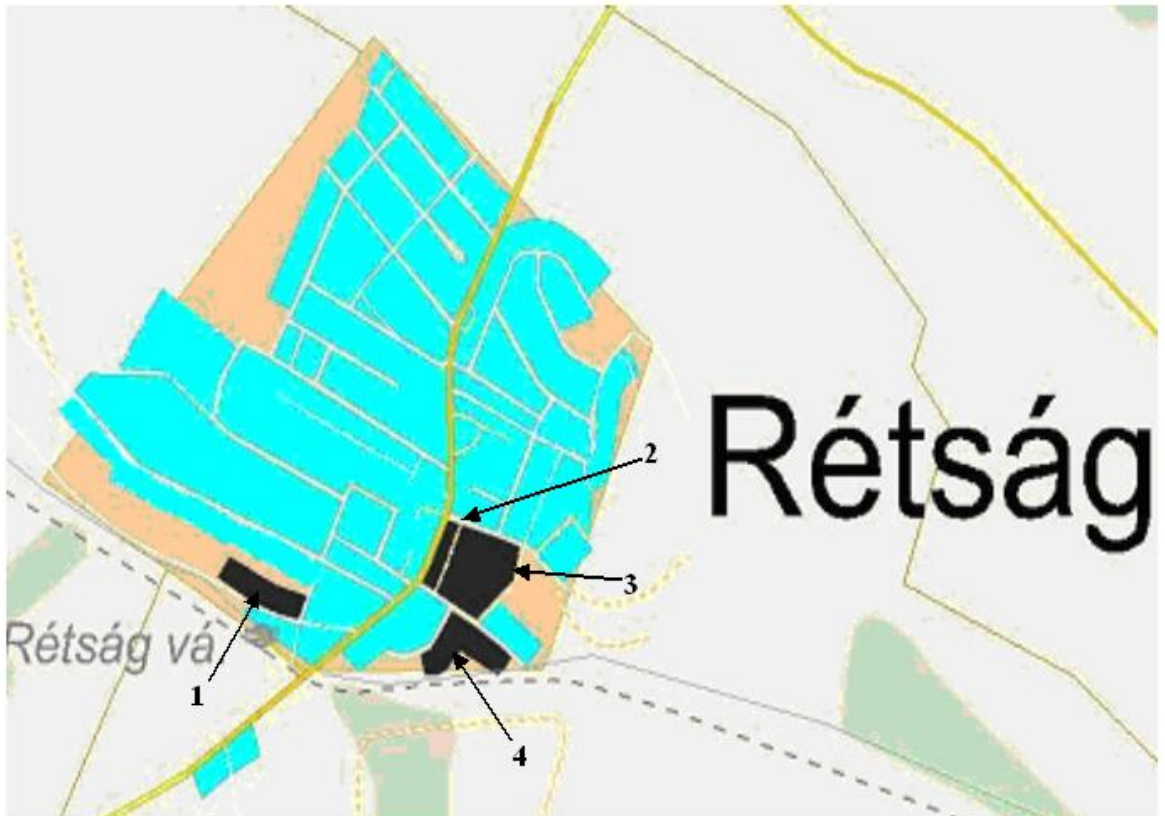
A KSH a 2001. évi népszámlálás alapján végzett elemzése nyomán a város azon területei kerültek feltüntetésre, ahol az alacsony státuszú lakosok (aktív korú, 8 általános iskolai osztálynál nem magasabb iskolai végzettségű és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező lakos) aránya koncentráltan jelentkezik. A vizsgálat során az alacsony státuszú lakosok számát viszonyították a területen élő lakosok számához.

A kartogramon a KSH megjelölte azokat a területeket, ahol a szegregációs mutató 50% vagy a feletti értéket vesz fel (definíció szerint ezek a szegregátumok), illetve azokat a területeket, ahol a mutató 40-50% között van. Ez utóbbi területek bár a szegregációs küszöb alatt maradnak, leromlott városi területnek számítanak.

Mint ahogy a demográfiai elemzés is mutatta, Rétság abban a szerencsés helyzetben van, hogy nincs a városban nagyobb létszámú szegregálódott lakosság. Természetesen vannak olyan kisebb városi egységek, - a Kossuth és a Köztársaság utca, egy-egy háztömbje – ahol a szegényebb népesség nagyobb arányban van jelen, azonban e városi területek nagysága, a szegregáció koncentráltasága és mértéke nem éri el a szegregátum megfogalmazásában megjelölt határokat.

5.1 Szegregációs szempontból veszélyeztetett területek

A városban a KSH adatai alapján nincs szegregátum, ugyanakkor az adatok alapján feltüntetésre került három veszélyeztetett területet bejelölt, ami az alábbi térképen található:

A szegregálódással veszélyeztetett területek elhelyezkedését illetően látható, hogy a városközponti részén, vagy ahhoz közvetlen közel helyezkednek el azok.

Négy területről kell említést tenni:

1 A volt honvéd laktanyához közel eső terület

A KSH szegregálódással veszélyeztetett területként került feltüntetésre, ám valójában itt nincs lakónépesség, ezért itt nem szükséges beavatkozás.

2 Rákóczi út, Kossuth és a Zrínyi utcák alkotta tömb

Ezen a területen nincs lakás célú ingatlan, itt kereskedelmi, vendéglátóipari egységek, parkolók találhatóak. Az önkormányzat akcióterületi tervben megfogalmazott fejlesztési elképzelései szerint részben ezen a területen fog

megépülni az autóbuszpályaudvar. Az itt található ingatlanok szanálásra kerülnek. Mivel ezen a területen nincs lakás célú ingatlan az önkormányzatnak a lakók elhelyezésével kapcsolatban nincs feladata.

3 Kossuth és a Zrínyi utcák alkotta tömb

A Kossuth utca egész területén 44 db. lakás célú ingatlan van itt, melyben összesen 136 fő lakik. A térképen jelzett tömbön belül lakás célú ingatlan csak a Kossuth utcán található, szám szerint 25 db. lakás célú ingatlan van itt, melyben összesen 31 fő lakik. Az önkormányzat tulajdonában a Kossuth utca 22. szám alatt 2 db. komfort nélküli lakás van, ezek jelenleg lakatlanok. Az ingatlanok jellemzője, hogy falusias kertes épületek, minőségük állaga, infrastrukturális ellátottságuk jó, a területet érinti a leendő autóbuszpályaudvar területe. A terület kialakítása során szanálásra fog kerülni a 2 db. lakatlan önkormányzati bérlakás. Mivel az ingatlanok lakatlanok az önkormányzatnak a lakók elhelyezésével kapcsolatban nincs feladata.

4 Kossuth és a Köztársaság utcák alkotta tömb

25 db. lakás célú ingatlan található itt Az ingatlanok jellemzője, hogy falusias kertes épületek, minőségük állaga, infrastrukturális ellátottságuk jó

7. táblázat A veszélyeztetett terület főbb szociális adatait:

Adatok	Szegregálódással veszélyeztetett terület
Lakónépeség	184
Rendszeres szociális segély	10
Lakásfenntartási támogatás	12
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	22
Elidegeníthető lakások	0
Egyedi döntés alapján értékesíthető lakások	0
Nem értékesíthető lakások	2

Forrás: Önkormányzat

5.1.1 Az oktatás helyzete

Rétságon az alapfokú oktatás céljait szolgáló intézmények a hatályos jogszabályok és a pedagógiai programjuk szerint működnek. Az óvodába 99 gyermek, az általános iskolába 310 gyermek járt a 2007/2008. tanévben.

A közoktatás integráltságának vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a mind a két intézményben vannak hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek. Az önkormányzat pedagógiai módszertani központtól származó információi alapján összeállított nyilvántartása szerint a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek létszáma az óvodában 5, az általános iskolában 17 fő. Számukról a 3. számú táblázat nyújt képet.

A középiskolai, felsőfokú tanulmányaik végzésének támogatására a Rétságon lakó diákok megpályázhatják a „Bursa Hungarica” ösztöndíjat.

5.1.2 A szociális ellátás jellemzői

A Gyermek Jóléti Szolgálat (GYEJO) és Családsegítő Központ Nagyoroszi központtal működik, Rétságon 1 fő látja el a teendőket. A jövőben tervezett fejlesztés célja, hogy a munkatársaik létszámát növeljék.

Az önkormányzat Központi Statisztikai Hivatalnak megküldött jelentései szerint a városban pénzben és természetben nyújtott támogatásokat vehetnek igénybe az arra rászorulóknak.

A támogatottak megélhetését rendszeres szociális segéllyel, rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel, rendkívüli gyermekvédelmi kedvezménnyel, lakásfenntartási támogatással, átmeneti segéllyel, időskorúak járadékával, kiegészítő gyermekvédelmi támogatással segítik.

8. táblázat Városrészek és szegregátumok segélyezési mutatói (forrás: önkormányzati nyilvántartások)

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátumok ¹ neve	Lakónépesség száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján)	Lakások száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján)	LFT ² -ben részesülők aránya lakosok számához viszonyítva	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya lakosok számához viszonyítva	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya lakosok számához viszonyítva	HHH gyerekek aránya településrészen a lakosok számához viszonyítva	Romák aránya a lakónépességben belül ³
Szegregálódással veszélyeztetett terület	154	62	19,3	16,1	35,5	19,3	57,8
Város egészére vetített mutató ⁴	3015	1165	1,9	2,8	4	0,4	7,7
Város egészére az adott segélytípus száma			57	84	121	12	

¹ Az integrált városfejlesztési stratégiában és az Anti-szegregációs tervben meghatározott városrészekre, illetve szegregátumokra.

² LFT-be beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

³ Amennyiben a városnak rendelkezésére áll ilyen jellegű adat (pl. felmérésekből, CKÖ becslése stb.)

⁴ Az adott segélyezés típus aránya a város összes lakásszámához viszonyítva.

5.1.3 Foglalkoztatás, felnőttképzés

Rétság lakosságának 67%-a sorolható a gazdaságilag aktív korúak közé, ami a megyei szinttel megegyező arány, ez pozitív lehetőséket hordozhatna magában, azonban a Rétsági kistérségben az aktív korú népességéből 8363 főnek volt 2006-ban munkaviszonya, ami 42,1 %-os foglalkoztatási rátát jelent, így ez az arány rosszabb a

A Rétságon élő lakosok közül 2006-ban 157-en voltak regisztrált munkanélküliek, melyből 68-an 180 napon túl regisztráltak voltak. Ez az aktív korú lakosok 7,8 %-a illetve a 3,3 %-a volt.

A felnőttképzés lehetőségei az önköltséges képzéseken való részvétel mellett elsősorban a különböző támogatások nyomán az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ által szervezett tanfolyamok keretein belül történik.

Az utóbbi időben ilyennek számít a HEFOP 1.1. intézkedése „A munkanélküliség megelőzése és kezelése”, a Lépj egyet előre, valamint az Új pálya program.

HEFOP 1.1. intézkedése” azt tűzte ki célul, hogy a fiatalok; tartósan munkanélküliek, 30év felett; illetve a még nem tartósan nyilvántartott munkanélküliek, regisztrált álláskereső, és inaktív személyek: 30 év felettiak azon tagjainál, ahol a munkaügyi szervezet a hagyományos eszközeivel nem tud eredményt elérni, ott az Európai Szociális Alap (ESZA) lehetőségeit kihasználva új típusú megközelítéseket és támogatásokat, szolgáltatásokat is alkalmazva segítse elő a munkaerőpiacra való be-, illetve visszajutást.

A kormány az élethosszig tartó tanulás, illetve a felnőttképzés korszerűsítésével kapcsolatos feladatok sorába emelte a képzettségi színvonal emelésével összefüggő teendőket. Az Európai Unió támogatásával „Lépj egyet előre” címmel hirdetett projektet a munkavállalók szakmai ismereteinek bővítésére, képzettségi színvonalának növelésére. A „Lépj egyet előre” program célja a magyar felnőtt lakosság képzettségi színvonalának növelése érdekében olyan képzések indítása, amelynek során a korábbi képzettségi, tudásszintjüktől egy szinttel magasabb szintre kerülnek.

Az Új Pálya program az Európai Unió és a kormányzat által finanszírozott kiemelt projekt, mely a közsférából elbocsátott alkalmazottaknak kíván segítséget nyújtani olyan képzések támogatásával, melyek segítik az elhelyezkedést.

Az Új Pálya program fő célkitűzése a közsférát érintő szerkezetváltási folyamatok kedvezőtlen foglalkoztatási hatásainak mérséklése azáltal, hogy a programban résztvevő munkavállalók számára piacképes ismeretek megszerzését teszi lehetővé, illetve már az állás elvesztését megelőzően is segítséget nyújt a pályamódosításra szoruló közsférában dolgozók számára.

A tanfolyamok mellett olyan képzési, tréning, pályaorientációs és korrekciós lehetőséget is igénybe vehetnek a munkavállalók, mely munkaerőpiaci versenyképességüket kedvezően képesek befolyásolni.

5.1.4 Lakhatási feltételek

Ahogy az az Integrált Városfejlesztési Stratégiában bemutatásra került a város területén belül a lakóterület a legnagyobb kiterjedésű területfelhasználási kategória. Belterületi lakóterületen belül a kisvárosias, a kertvárosias egyaránt jelen van.

A városközponton kívüli területeken a lakásmobilitás növelése érdekében a minőségi lakásépítés és a szociális lakásépítés számára nem biztosított a terület. Minőségi és szociális lakásépítés többlakásos beépítésben a volt honvédségi laktanya területén valósítható meg. Lakóterület-fejlesztés családi vagy intenzívebb (sor-, lánc-, esetleg átriumházas) formában a rendelkezésre álló területeken. Lakótelkes kialakítással beépítésre előkészített, közművesített terület a jelenleg nincs a város belterületén belül.

Az önkormányzat tulajdonában 7 db. lakás célú ingatlan van. Ebből kettő az antiszegregációs intézkedésekkel érintett Kossuth utca 22. szám alatt található.

9. táblázat Önkormányzati lakások kimutatása, az önkormányzat 2008. évi vagyongazdálkodási Konceptiója alapján

Elidegeníthető lakások		
Cím	Lakások száma	Komfort fokozat
–	–	–
Egyedi döntés alapján elidegeníthető lakások		
Cím	Lakások száma	Komfort fokozat
–	–	–
El nem elidegeníthető lakások		
Cím	Lakások száma	Komfort fokozat
2651 Rétság Rákóczi u. 34	3	összkomfort
2651 Rétság Nyárfa u. 9.	1	komfortos
2651 Rétság Templom u. 7/a	1	komfortos
2651 Rétság Kossuth út 22	2	komfort nélküli

Az önkormányzat lakáscélú fenntartási támogatást nyújt a rászorulóknak, a városban 57 család kap ilyen címen támogatást, melyből 3 család a Kossuth-Zrínyi utcák alkotta tömb területén és 9 család a Kossuth-Köztársaság utcák alkotta tömb területén lakik.

5.1.5 Infrastrukturális helyzet

A város 2004 évben átfogó csatornafejlesztési és rekonstrukciós beruházást végzett, melynek eredményeként a város majdnem teljes lefedettségű csatornarendszert épített ki, az elhasznált elöregedett egységek cseréjét is elvégezték. A kommunális hulladék tisztítása megoldott, a megfelelő technikai háttér adott, a kapacitásnövelés végrehajtható.

Az ivóvíz vezetékrendszer 100%-os kiépítettségű, kifogástalan műszaki állapotban van. Az önkormányzat társtulajdonosa a Nyugat Nógrádi Vízmű Kft.-nek.

A településen teljesen kiépült a gázszolgáltatás, valamennyi ingatlan bekötésre került a rendszerbe. Szolgáltatóként a TIGÁZ van jelen.

A település elektromos rendszere teljesen kiépített, a város Balassagyarmat felé eső peremén foglal helyet a villamos transzformátor állomás. A szolgáltatást az ÉMÁSZ Nyrt végzi.

A településen jelen van valamennyi mobil szolgáltató, a vezetékes telefonszolgáltatást a T-COM végzi. Rétságon helyi szélessávú Internet szolgáltatás is üzemel. Saját kábel TV hálózattal rendelkezik a város, a Rétsági TV önálló műsorszerkesztő gárdával bír.

A szemétszállítás a város teljes közigazgatási területére vonatkozóan megoldott. Az önkormányzat tagja az Észak-kelet Pest Nógrád Hulladékgazdálkodási Társulásnak.

3. tábla Általános iskolai közoktatás integráltságának felmérése

OM azonosító	Intézmény neve	gyermek-, tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Össz.	HH/ HHH fő	intézményen belüli arány %	Össz.	HH/H HH	%	Össz.	HH/ HHH	%	Össze n SNI	HH/ HHH	-% SNI
032184	Általános Iskola	305+5	45/8	9,35	305+5	45/8	9,35	–	–	–	17	–	–
032044	Napközi Otthonos Óvoda	99	22/7	29,3	99	22/7	29,3	–	–	–	5	–	–

4. tábla A település infrastruktúrája

	Azon utcák, ahol egészben találhatóak	ahol vagy nem	A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	A településrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
Vezetékes víz	Teljes körűen kiépült		Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült
Áram	Teljes körűen kiépült		Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült
Közvilágítás	Teljes körűen kiépült		Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült
Szennyvíz-csatorna	Köztársaság		Köztársaság/12	belváros: Kossuth - Köztársaság utcák tömbje
Gáz	Köztársaság		Köztársaság/12	belváros: Kossuth - Köztársaság utcák tömbje
Pormentes út	Teljes körűen kiépült		Teljes körűen kiépült	Teljes körűen kiépült
Járda	Köztársaság		Köztársaság/12	belváros: Kossuth - Köztársaság utcák tömbje

5. tábla Folyamatban lévő telepfelszámolási és rehabilitációs program(ok) bemutatása

A programban érintett utcák	A programban érintett lakások száma)	A program költségvetésének forrásai	Milyen formában történik az érintett lakosok elhelyezése?	Az akcióterületen élő családok elhelyezésének helye (az utcák neve, illetve ha más településen (is) történik az elhelyezés akkor a település neve
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-

5.2 A roma népesség helyzete a városban

A Rétságon élő cigány lakosság Cigány Kisebbségi Önkormányzatot hozott létre a városban. Az önkormányzat elnökének tájékoztatása alapján megközelítőleg 54 család él itt, a cigány lakosok teljes népességen belüli aránya 9,3% körül lehet.

Rétság város területén a cigány lakosság nem képez tömbszerű telepet. A cigány családok a város területén integráltan, családi házas, kertvárosias és falusias környezetben élnek.

A Központi Statisztikai Hivatal szegregálódással veszélyeztetett területeket a Köztársaság úton és a Kossuth úton élő lakosság mutatói alapján tudott a kimutatni.

Jónás Pál a Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnökével egyeztetve, a tőle kapott becslések alapján készült el az antiszegregációs terv, nyilatkozatával támogatja város Integrált Városfejlesztési Stratégiában kitűzött céljait. Becslésen alapuló tájékoztatása szerint a Rétságon élő cigány lakosság 20%-a nyugdíjas, 40%-uk valamilyen szociális járulékot kap, 10%-uk munkaviszonyban áll, a lakosság fennmaradó 30%-a nyugdíjas korú, egyéb alkalmi jövedelemből él.

5.3 Problémák feltárása

Oktatás területén

- Nem működik teljes hatékonysággal a HH/HHH-s, SNI gyerekek nyilvántartásának rendszere, vannak kimaradó gyermekek.
- Az óvodai, általános iskolai, középiskolai átmenetek „zökkenő mentessége” javításra szorul.
- Az érvényben lévő ösztöndíj és támogatási rendszerekről szükséges az önkormányzat tájékoztatási tevékenységének erősítése az állami és alapítványi ösztöndíj rendszerek megszerzéséről.
- Nem megoldott a hátrányos helyzetű gyermekek iskolán kívüli foglalkoztatása, felzárkóztatása, oktatása tartós megszervezése.

Szociális ellátás terén feltárt problémák

- Komoly problémát okoz a kisgyermekes családok számára munkaidejük alatt a gyermekek felügyelet kérdésének megoldása.
- Jelenleg a Családsegítő Központ és a Gyermejkölési Szolgálat 1 fővel működik Rétságon. A szervezet hatékonyságának növelése, új feladatok felvállalása érdekében elengedhetetlenül szükséges a humán erőforrás fejlesztése.
- Hiányzik a tervszerű fejlesztéshez, a szükséges beavatkozásokhoz szükséges előzetes helyzetelemzésre és értékelésre alapuló Rétság Város Szociális Konceptiója. Ennek kidolgozásához önkormányzati döntés szükséges.
- Szociális célú programok kidolgozása és végrehajtása szükséges a veszélyeztetett gyermekek és felnőttek státuszának megóvása érdekében.

Lakhatási feltételek területén

- Hiányzik a város lakáskonceptiója.
- Nincs megfelelő számú és minőségű önkormányzati bérlakás.
- Nincs megoldva az átmeneti, krízis szállások ügye.
- Nincsenek építési célra alkalmas telkek, a fiatalok lakhatási feltételei nem megoldhatóak.

Infrastrukturális állapotok

- A Köztársaság úton nem megoldott a szennyvízelvezető rendszer.
- A Kossuth utca bizonyos részein hiányzik a gyalogjárda

5.4 Anti-szegregációs program

5.4.1 Oktatás, felnőttképzés, a foglalkoztatás elősegítése

Az oktatás területén az esetlegesen kialakuló szegregáció veszélyének elkerülése céljából szükséges a közoktatás integráltságának erősítése. Ennek érdekében fejleszteni kell az eltérő nevelési igényű gyermekek szűrésére alkalmas rendszert, a HH-s, HHH-s, és az SNI gyermekek korai felismerését szolgáló intézkedéseket annak érdekében kell meghozni, hogy azok képesek legyenek, mielőbb bekapcsolódni az óvodai nevelésbe, könnyebb legyen számukra az óvoda és az általános iskola közötti átmenet, sikeresen kezdhesék meg középiskolai tanulmányaikat. A HH-s, HHH-s, és az SNI gyermekek nyomon követése, iskolai sikerességének elősegítése.

A felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók támogatására tovább kell folytatni a város vezetésének a Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázat működtetését.

A város nem rendelkezik Közoktatási Esélyegyenlőségi Tervvel, ennek elkészítésére kötelezettséget vállal, legalább két évente, illetve szükség szerint felülvizsgálja.

Feladat	Felelős	Megvalósítás ideje	Megvalósítás forrása	Indikátorok
I. Oktatási, nevelési integráció erősítése				
Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	Jegyző, polgármester	2008. 08. 31.	Önkormányzati	Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elkészül
Óvodai, általános iskolai oktatási körzetek folyamatos felülvizsgálata, az átmenetek könnyítése	Jegyző, intézményvezetők	Folyamatos, legalább két évente	Önkormányzati	Kevesebb eltérő nevelési igényű gyermek, tovább tanulók számának növekedése
Az érvényben lévő ösztöndíjrendszer kibővítésének, átalakításának felülvizsgálata. Az önkormányzat tájékoztatói tevékenységének erősítése az állami és alapítványi ösztöndíj rendszerek megszerzéséről.	Jegyző, polgármester, hivatali dolgozók, civil szervezetek, önkormányzati képviselők	folyamatos	Állami, alapítványi, önkormányzati ösztöndíjak	Iskolarendszerű képzésben résztvevők száma, Szakmát, érettségit, felsőfokú végzettséget megszerzettek száma
A hátrányos helyzetű gyermekek iskolán kívüli foglalkoztatása, felzárkóztatása, oktatása tartós megszervezésének	Civil szervezetek	folyamatos	Pályázati források, UMFT	Az iskolarendszerű képzésben résztvevő gyermekek száma, iskolából való lemorzsolódás csökkenése, javuló tovább tanulási mutatók

5.4.2 Szociális ellátás

A jelentkező problémák minél szakszerűbb megoldására, a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében szükséges a Nagyoroszi székhellyel működő Családsegítő Központ és a Gyermekjóléti Szolgálat szervezeti fejlesztése.

Bölcsőde, vagy gyermekfelügyelet hiányában nem biztosított a nők munkába állásának elősegítése. Folyamatban van a kistérség egész területére vonatkozó szociális koncepció megalkotása. A város vezetésének eltökélt szándéka, hogy az antiszegregációs intézkedések szakmai megalapozása céljából hozzá kezd Rétság Város szociális koncepciójának kidolgozásához.

A szociális ellátás rendszerének fejlesztése, az ellátottsági szint növelése és a szociális integráció erősítése érdekében, a város növelni kívánja a szociális területen dolgozó szakembereinek a számát.

A szervezet fejlesztést követően nagyobb hatékonysággal lesz képes felismerni a rendszer és mielőbb intézkedni tudnak a HH-s, HHH-s és az SNI gyermekek igényeinek megfelelően, integrálódásukat elősegítése céljából.

A humán erőforrás fejlesztés eredményeként növekedni fog az ellátott területek száma, bővülni fog a szolgáltatások köre, kellő figyelmet fordíthatnak a preventív célú intézkedések, programok működtetésére, úgymint drog preventív intézkedések, bűnmegelőzés a fiatalok, vagy az egyéb védett csoportok (időskorúak, mezőgazdasági dolgozók) körében.

Feladat	Felelős	Megvalósítás ideje	Megvalósítás forrása	Indikátorok
II. Szociális ellátás				
Családsegítő Központ és a Gyermekjóléti Szolgálat szervezeti fejlesztése	Polgármester, jegyző, intézményvezetők	folyamatos	Önkormányzati, pályázati források, UMFT	A jelentkező problémák, a szolgáltatás színvonalának növekedése
Határozat Rétság Város Szociális Koncepciójának kidolgozásáról	Önkormányzati bizottságok, képviselőtestület	2008.	Önkormányzati	Kidolgozott Szociális Koncepció
A szociális ellátórendszer szervezeti fejlesztése	Polgármester, jegyző, intézményvezetők	2009.	Önkormányzati	Szociális célú foglalkozottak létszáma, ellátott feladatok száma
Szociális célú programok működtetése, meghozatala	intézményvezetők	Megvalósítást követően folyamatos	Önkormányzati, pályázati források, UMFT	Csökken a veszélyeztetett gyermekek, lakosok száma

5.4.3 Lakhatási feltételek javítását célzó intézkedések

A lakhatási feltételek terén jelentkező problémák kezelésére az önkormányzatnak koncepcionális, stratégiai és program szintű intézkedések kidolgozásával kell reagálnia. Részletes helyzetelemzés során be kell mutatni a város lakhatási körülményeit befolyásoló tényezőket, be kell azonosítani a problémákat és fel kell tárni azokat a tényezőket, amelyek a jelenlegi állapotok kialakulásához vezettek, valamint hatással vannak a problémák jövőbeni kialakulására. A kidolgozandó stratégiának tartalmaznia kell a helyzetelemzésben feltárt problémák megoldására adandó intézkedéseket, azok várható hatásait, költség, feladat igényét.

A lakhatási koncepció és stratégiával szembeni elvárás, hogy tartalmazzon olyan intézkedéseket, melyek az önkormányzati bérlakás állományának növelését, a városban lévő panelházak felújítását, vagyongazdálkodásának feladatait ellátó szervezet felállítását, a lakhatás támogatási rendszerének felülvizsgálatát, a közüzemi díjhátralékok felhalmozódásának meggátolását és a fiatalok lakás célú ingatlanokhoz jutását segíti elő.

A tervezett intézkedések fontos célja, hogy megakadályozza a városon belüli szegregátumok kialakulását és megoldást adjon a szanalással érintett lakók kiköltöztetésének elhelyezésére. A felajánlott lakás fenntartási költségei legyenek összhangban az adott család jövedelmi viszonyaival (beleértve az elérhető állami és önkormányzati támogatásokat is). Vegye figyelembe a családi és egyéni szociális kötıdéseket, az új lakókörnyezetben is elérhetőek legyenek az alapvető közszolgáltatások és a család segítı kövesse az új lakásba költözıket és szükség esetén támogassa a környezetbe való beilleszkedésüket.

Feladat	Felelős	Megvalósítás ideje	Megvalósítás forrása	Indikátorok
III. Lakhatási feltételek javítását célzó intézkedések				
Határozat Rétság Város Lakhatási koncepciójának és stratégiájának kidolgozásáról	Önkormányzati bizottságok, képviselőtestület	Döntést követő 1 éven belül	Önkormányzati	Kidolgozott Lakhatási Koncepció és Stratégia
Az önkormányzati bérlakás állomány növelését segítő intézkedések	Polgármester, jegyző, intézményvezetők, CKÖ elnök		Magánérő, bankok, önkormányzat, pályázati források, UMFT	Magántulajdonú lakások vásárlása, Életjáradék rendszer kidolgozása, Adósságtóvállalás, Építési telkek biztosítása, Meglévő ingatlanok átalakítása
Ipari technológiával épített, panelházak felújításának folytatása	Polgármester, jegyző, jogsegélyt nyújtó szervezet		Magánérő, bankok, önkormányzati és egyéb pályázati források, UMFT	Jogsegély szolgálat által nyújtott támogatás, Önkormányzati felelősségvállalás,
A lakhatás támogatási rendszerének felülvizsgálata	Polgármester, jegyző, önkormányzati bizottságok, képviselőtestület	2009	Önkormányzati	Kidolgozott lakhatási támogatások rendszere, A felhalmozódott közüzemi díjhátralékok csökkenése, ASL további növekedése
A fiatalok lakás célú ingatlanokhoz való jutását	Polgármester, jegyző, önkormányzati bizottságok, képviselőtestület		Magánérő, bankok, önkormányzati és egyéb pályázati források, UMFT	A városban letelepedő, helyben maradó fiatalok száma, A város lakosságának növekedése

5.4.4 Foglalkoztatás

A foglalkoztatás mértékének növelése fontos és kiemelt szerepet tölt be az IVS akcióterületi intézkedései között.

Az antiszegregációs intézkedések szempontjából fontosságot kell tulajdonítani a szegregálódással veszélyeztetett területeken élő felnőtt lakosság képzésének, képzéssel összekötött foglalkoztatásának. Ezeken a területeken az érintett népesség körében magasabb a legfeljebb alapfokú végzettségű felnőtt, akik közül így sokkal kevesebben és nehezen jutnak munkajövedelmekhez. Az állásnélküliek és az inaktívak körében igen magas azoknak az aránya, akiknek nincs szakképzettségük. A képzettség megszerzése jelentősen javítaná az álláskeresők és a szociális segélyezettek elhelyezkedési, jövedelemszerzési lehetőségét.

A városnak, vagy az itt működő civil szervezeteknek, CKÖ-nek fontos olyan támogatott képzésekre lehetőséget nyújtó programokon részt venni, azt előkészíteni, ahol a képzés alatt megélhetési támogatás is kapható. Az ehhez szükséges szakmai, anyagi támogatás biztosításában kell szerepet vállalniuk.

Rétság foglalkoztatási célú kezdeményezései közé tartozik a Rétsági Kistérségi Foglalkoztatási Paktumának létrehozása. Ennek keretében, partnereivel együttműködve különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a szegregációval veszélyeztetett területek felnőtt lakóit érjék el különböző foglalkoztatási célú programok segítségével, annak érdekében, hogy megvalósuljon részükre a munkába vonás, illetve ha azt megelőző képzés szükséges, a képzésük.

Feladat	Felelős	Megvalósítás ideje	Megvalósítás forrása	Indikátorok
IV. Foglalkoztatás				
Képzési és foglalkoztatási célú kezdeményezések	Önkormányzati bizottságok, képviselőtestület	folyamatos	Önkormányzati, és egyéb pályázati források, UMFT	Támogatott képzések, foglalkoztatás a Nő munkaviszonyból származó jövedelmek nagysága
Közcélú- és közmunkaprogramok	Önkormányzati bizottságok, képviselőtestület	folyamatos	Önkormányzati, és egyéb pályázati források, UMFT	A munka világába való visszatérés elősegítése

5.4.5 Infrastrukturális célú fejlesztések

Az antiszegregációs terv által érintett területek az Integrált Városfejlesztési Stratégia 1. számú akcióterületébe tartoznak. Az ott megvalósuló infrastrukturális beruházások (útburkolat felújítás, járdaépítés, zöld felületi fejlesztés) ezen a területen jelentős fejlődést fog eredményezni. A tervezett intézkedések megoldják a csapadékvíz elvezetésének, a biztonságos gyalogos közlekedés, és a szennyvízelvezetés kérdését. Ezekről az intézkedésekről részletes tájékoztatást az előzetes Akcióterületi Terv nyújt.

6 A stratégia megvalósíthatóságának eszközei

6.1 Önkormányzati eszközök

Az önkormányzat működéséből származó bevételeit tudja felhasználni a stratégiai célok megvalósítására. Emellett helyi adókedvezménnyel tudja támogatni a városban működő vállalkozásokat, ösztönözni a vállalkozások betelepülését.

A fejlesztési források biztosításához elengedhetetlen a saját erő tervezése az egyes projektekhez. Minden egyes projekt számára meg kell fogalmazni a valós elvárásokat, illetve még a döntéshozatali szakaszban kell végig gondolni a működtetés kérdését.

A társadalmi-gazdasági-környezeti hasznosságuk miatt megvalósuló projektek az Új Magyarország Fejlesztési Program alábbi programjaiból nyerhetnek támogatást.

6.2 Ingatlan gazdálkodási terv

Az önkormányzat ingatlantulajdon hasznosítására vonatkozó gazdálkodási tervvel nem rendelkezik. Ennek pótlására kötelezettséget vállal.

A városban a lakhatási feltételek terén jelentkező problémák kezelésére az önkormányzatnak koncepcionális, stratégiai és program szintű intézkedések kidolgozásával kell reagálnia. Részletes helyzetelemzés során be kell mutatni a város lakhatási körülményeit befolyásoló tényezőket, be kell azonosítani a problémákat és fel kell tárni azokat a tényezőket, amelyek a jelenlegi állapotok kialakulásához vezettek, valamint hatással vannak a problémák jövőbeni kialakulására. A kidolgozandó stratégiának tartalmaznia kell a helyzetelemzésben feltárt problémák megoldására adandó intézkedéseket, azok várható hatásait, költség, feladat igényét.

A lakhatási koncepció és stratégiával szembeni elvárás, hogy tartalmazzon olyan intézkedéseket, melyek az önkormányzati bérlakás állományának növelését, a városban lévő panelházak felújítását, vagyongazdálkodásának feladatait ellátó szervezet felállítását, a lakhatás támogatási rendszerének felülvizsgálatát, a közüzemi díjhátralékok felhalmozódásának meggátolását és a fiatalok lakás célú ingatlanokhoz jutását segíti elő.

A tervezett intézkedések fontos célja, hogy megakadályozza a városon belüli szegregátumok kialakulását és megoldást adjon a szanalással érintett lakók kiköltöztetésének elhelyezésére.

6.3 Partnerség

A 2006-2007-ben elkészült Rétsági kistérségi Foglalkoztatási Paktum. A paktum célkitűzései alapvetően kapcsolódnak az országos, regionális és megyei foglalkoztatáspolitikai célokhoz és a térség gazdaságfejlesztési elképzeléseihez. Hosszú távon a foglalkoztatási szint növelése, a térség hátrányos helyzetének mérséklése, a lakosság életminőségének javítása és a szakképzés munkaerőpiac igényeihez igazítása a paktum célja. A kistérségi foglalkoztatási paktumban a térség meghatározó szereplőinek - a gazdasági vállalkozások, önkormányzatok, képző szervek, civil szervezetek és azon további intézmények vesznek részt akik a foglalkoztatás segítő feladatot látják el.

A projektek tervezése, előkészítése és megvalósítása folyamán az önkormányzat minden esetben biztosítja a fejlesztések tárgyának minél szélesebb körben történő ismertetését. Ennek értelmében információkat nyújt a fejlesztésben résztvevők, a helyi és kistérségi közösség, szakmai szervezetek, valamint a döntéshozók és a sajtón keresztül a szélesebb közvélemény számára a fejlesztések céljáról, azok hasznosságáról és várt hatásairól.

Ennek megfelelően Rétság Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának és előzetes Akcióterületi Tervének a kidolgozása során törekedtünk a partnerség szempontjainak megfelelő tervezés megvalósítására, amely az IVS elfogadottságának, a magántőke részvételének és a civilszféra érdekeinek képviselője szempontjából egyaránt fontos szerepet játszik.

A legfontosabb partnerségi csoportok a következők:

- az önkormányzat különböző szakterületeinek képviselői,
- külső szakértők,
- lakosság,
- civil szervezetek,
- vállalkozások,
- szakhatóságok.

Az integrált városfejlesztési stratégia elkészült elemei, a Helyzetelemzés, Stratégia és előzetes Akcióterületi Terv felkerült a város honlapjára, onnan letölthető, így a város minden polgára számára hozzáférhetővé, megismerhető. Képviselő testületi, bizottsági üléseken az érintettek tájékoztatást kaptak az integrált városfejlesztési stratégia munkájáról.

10. táblázat A partnerség dokumentálása

Egyeztetés	Időpont
Lakossági kérdőív	2008. április 10.
Képviselőtestületi tanácskozás	2008. május 22.
Képviselőtestületi Bizottságok	2008. május 28.
Lakossági egyeztetések	
o Internetes	folyamatos
o Lakossági fórum	2008. május 29.
o Akcióterületek fejlesztésében érintett vállalkozókkal való egyeztetés	2008. május 29.
Képviselőtestületi ülés	2008. június 9.

6.4 Szervezeti elvárások, menedzsment

A városfejlesztési stratégia integrált jellegéből adódóan, a realizálási folyamat összetettsége, a korábbi helyi, valamint más hazai és külföldi városok városfejlesztési gyakorlata, különös tekintettel a pályázati rendszerek és mechanizmusok sajátosságaira, indokoltá teszik egy városfejlesztési szervezet létrehozását.

A városfejlesztő társaság létrehozásának oka, hogy városfejlesztési feladatokat nem az önkormányzati bizottságoknak kell ellátniuk, a bizottságok a városfejlesztés, rehabilitáció irányait, stb. határozzák meg. A városfejlesztési tevékenység szakmai megvalósításának célszerű módja a városfejlesztési társaság felállítása. Fő tevékenysége a városrehabilitációs akcióterületek fejlesztésének végrehajtása és fenntartása, valamint a fejlesztési, vagyongazdálkodó és városüzemeltetési feladatok intézményi szétválasztása, de szoros intézményközi együttműködés mellett.

A városfejlesztő társaság működését az önkormányzattal megkötött megállapodás szabályozza a kijelölt akcióterületeken a városrehabilitáció megvalósítása érdekében.

A városfejlesztő társaság által ellátandó feladatok:

- Akcióterületi terv készítése és felülvizsgálata
- Gazdaságfejlesztési elemek integrációja
- A gazdasági partnerek koordinációja, Civil és közigazgatási, államigazgatási partnerek
- koordinációja, Lakosság bevonása
- Fizikai beruházásokat kiegészítő tartalmi fejlesztések megvalósítása
- Fenntartás koordinációja
- További pályázati és egyéb források felkutatása
- A megvételre kijelölt ingatlanok megvásárlása,
- A terület előkészítési munkák irányítása,
- A közterületek rendezési munkáinak irányítása (tervek elkészíttetése, kivitelezési munkák pályáztatása, megrendelése, a munkálatok folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele),
- Az Önkormányzat beruházásában megvalósuló egyes létesítmények esetében a beruházói feladatok ellátása,
- A magánvállalkozások építési tevékenységének koordinálása,
- Az akció mindenkor pénzügyi egyensúlyának biztosítása, adminisztratív, információs feladatok ellátása.

A városfejlesztő társaság jelenti az akcióterületen megvalósuló projektek esetén a projekt menedzsment szervezetet.

6.5 A stratégia megvalósulásának monitoringja

Az integrált városfejlesztési stratégia céljainak nyomon követése egy jól behatárolt indikátorrendszer segítségével történik, mely számszerű értékekkel, időbeli korlátozással támasztja alá a fejlesztés eredményességét.

A kidolgozásra kerülő monitoring rendszer a stratégia megvalósulásának nyomon követésére, az indikátorok segítségével a beavatkozások kidolgozására szolgál.

A kidolgozandó monitoring rendszer főbb tartalmi elemei:

- felújított épületek és város részek száma;
- a fejlesztéssel érintett területek nagysága;
- új funkciók betelepítése a fejlesztés nyomán elérhető (köz- és profitorientált) szolgáltatások száma;
- a fejlesztések által érintett lakosság létszáma.

Mellékletek

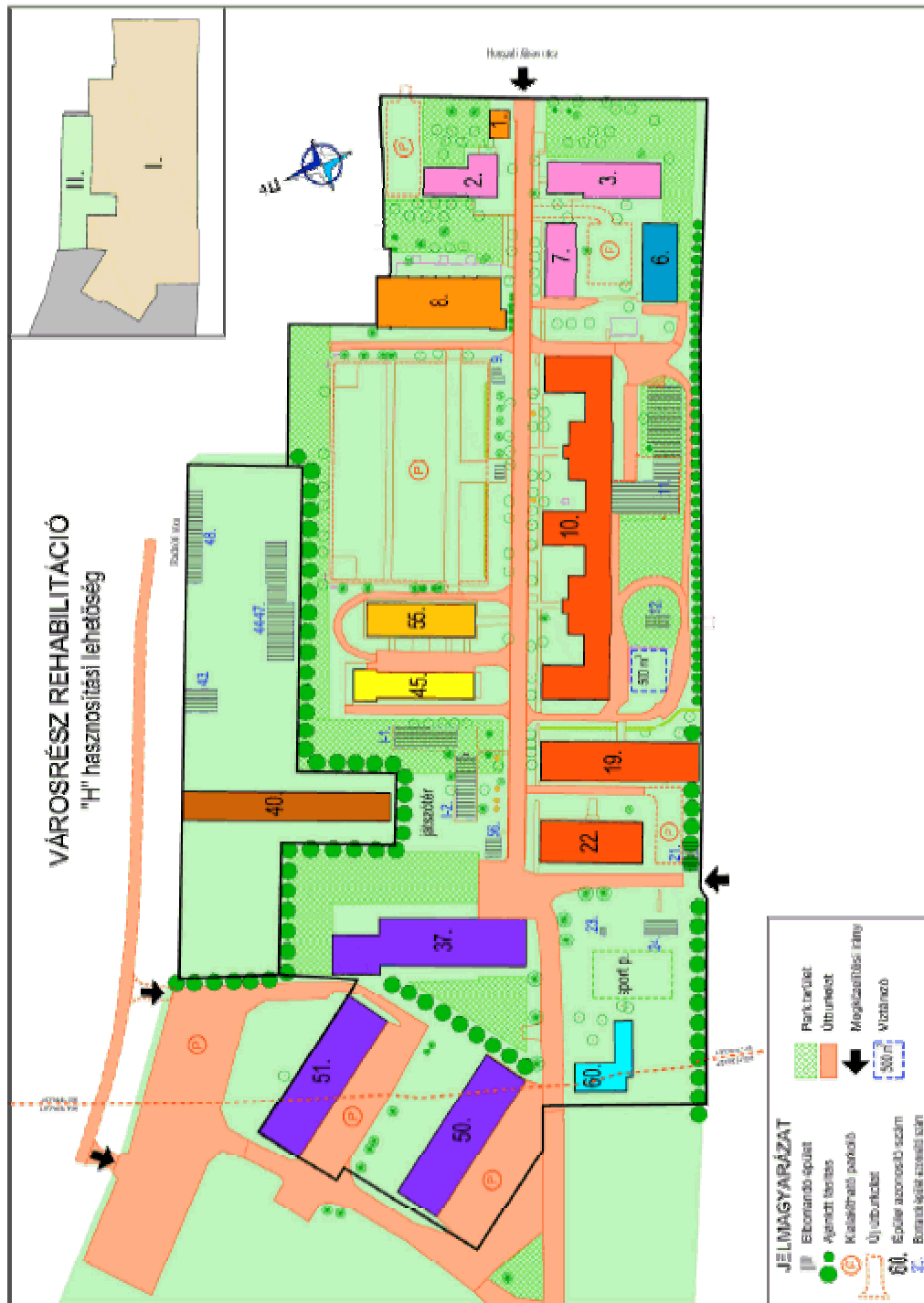
1. sz. melléklet A tervezett tevékenységek típusa

Tevékenység típusa	Gazdasági funkciót erősítő	Városi funkciót erősítő	Közösségi funkciót erősítő	Közzféra funkciót erősítő	Az infrastrukturális beruházásokat kiegészítő kisléptékű („soft”) elemek	
					ERFA	ESZA
Finanszírozó strukturális alap	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ESZA
Tevékenység neve		A 2-es út bal oldalán lévő zöldfelület, park felújítása, pihenő szigetek létesítésével a zöldfelület megnagyobbítása.				
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)		Kossuth utca és Korányi utca belsőség, 2-es főút bal oldala a templomkerttől az egészségházig				
Tevékenység neve			A művelődési ház nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése, az épület akadálymentesítése.			
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)			2651 Rétság Rákóczi út 26.			
Tevékenység neve		Autóbusz pályaudvar építése a Kossuth utcai belsőségben				
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)						
Tevékenység neve		A városközpont területén lévő járdák, utak, parkolók burkolatának felújítása, aszfaltozása, vízelvezető rendszer kiépítése, új				

		járdák építése.				
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)		Kossuth és Zrínyi utcák, Polgármesteri Hivatal, Nagyparkoló, a volt Börzsöny étterem mögötti parkoló, egészségház parkolója				
Tevékenység neve					A volt honvédségi laktanya területén lévő termelő infrastruktúra hálózatok, közművek felújítása.	
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)					2651 Rétság belterület hrsz: 356/26	
Tevékenység neve				A polgármesteri hivatal épületének tetőszerkezetének, nyílászáróinak, elektromos- és fűtési rendszerének cseréje, korszerűsítése.		
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)				2651 Rétság, Rákóczi út 20.		
Tevékenység neve			Óvoda épület földszintjén konyha kialakítása, tetőtérben étkezdé és az iskola épületével összekötő folyosó építése			
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)			2651 Rétság,			
Tevékenység neve			A római katolikus templom épület belső részeinek felújítása és			

			akadálymentesítése.			
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)			2651 Rétság, József A. u. 2.			
Tevékenység neve			Az evangélikus imaház épülete külsejének felújítása, homlokzat felújítás			
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)			2651 Rétság, Rákóczi u.			
Tevékenység neve	A cukrász üzem-, és a vendégtér bővítése, korszerűsítése					
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)	2651 Rétság, Nagyparkoló tér 1.					
Tevékenység neve			Iskola épület azbeszt mentesítés, homlokzati hőszigetelés, akadálymentesítés			
Tevékenység helyszíne (utca házszám, hrsz ha releváns)			2651 Rétság, Rákóczi út 30.			

4. térkép A volt honvédlaktanya

2. sz. melléklet Fotó dokumentáció a szegregációval veszélyeztetett területekről

1. kép Leendő buszpályaudvar területe

2. kép Leendő buszpályaudvar területe

3. kép Kossuth utca a XVII. sz-i Harangláb veszélyeztetett terület

4. kép Kossuth utca – szegregációval

5. kép Szanálással érintett házak a Kossuth utcán

6. kép Szanálással érintett házak a Kossuth utcán

7. kép Köztársaság utca – szegregációval veszélyeztetett terület

8. kép Köztársaság utca – szegregációval veszélyeztetett terület